

తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే దశమ ప్రపాఠకః

॥సావిత్రచయనమ్॥

హరిః ఓమ్॥ సంజ్ఞానం విజ్ఞానం ప్రజ్ఞానం జానదభిజానత్ సకల్పమానం
ప్రకల్పమానముపకల్పమానముపక్లుప్తం క్లుప్తమ్ శ్రీయో వసీయ ఆయధ్సంభూతం
భూతమ్॥ చిత్రః కేతుః ప్రభానాభాన్త సంభాన్ జ్యోతిష్మాగ్స్తేజస్వానాతపగ్గ్స్తపన్నభితపన్
రోచనో రోచమానః శోభనః శోభమానః కల్యాణః॥ దర్శా దృష్టా దర్శతా విశ్వరూపా
సుదర్శనా ఆప్యాయమానా ప్యాయమానా ప్యాయా సూనృతేరా ఆపూర్యమాణా
పూర్యమాణా పూరయన్తీ పూర్ణా పౌర్ణమాసీ॥ దాతా ప్రదాతాఽఽనన్దో మోదః ప్రమోదః॥[౧]
ఆపేశయన్ నిపేశయన్త సంపేశనః సగ్ంశాన్తః శాన్తః ఆభవన్ ప్రభవన్త సంభవన్త సంభూతో
భూతః॥ ప్రస్తుతం విష్టుతగ్ం సగ్గ్స్తుతం కల్యాణం విశ్వరూపమ్ శుక్రమమృతం తేజస్వి
తేజః సమిద్ధమ్ అరుణం భానుమన్మరీచిమదభితపత్తపస్వత్ సవితా ప్రసవితా దీప్తో
దీపయన్ దీప్యమానః జ్వలన్జ్వలితా తపన్ వితపన్త సంతపన్ రోచనో రోచమానః
శుమ్భాః శుమ్భమానో వామః॥ సుతా సున్వతీ ప్రసుతా సూయమానాఽభిషూయమాణా
పీతీ ప్రపా సంపా తృప్తిస్తర్పయన్తీ॥[౨] కాంతా కామ్యా కామజాతాఽఽయుష్మతీ కామదుఘా॥
అభిశాంతాఽనుమన్తాఽఽనన్దో మోదః ప్రమోదః ఆసాదయన్నిషాదయన్త సగ్ంసాదనః
సగ్ంసన్నః సన్నః ఆభూర్విభూః ప్రభూః శంభూర్భువః॥ పవిత్రం పవియిష్యన్ పూతో
మేధ్యః యశో యశస్వానాయురమృతః జీవో జీవిష్యన్త స్వర్గో లోకః॥
సహస్వాన్త సహాయానోజస్వాన్త సహమానః జయన్నభిజయన్త సద్రవిణో ద్రవిణోదాః
ఆర్తపవిత్రో హరికేశో మోదః ప్రమోదః॥[౩] అరుణోఽరుణరజాః పుణ్డరీకో విశ్వజిదభిజిత్
ఆర్తః పిన్వమానోఽన్నవాన్ రసవానిరావాన్ సర్వోషధః సమ్భరో మహస్వాన్ ఏజత్కా
జోవత్కాః క్షుల్లకాః శిపివిష్టకాః సరిస్తరాః సుశీరవః అజిరాసో గమిష్టవః ఇదానీం

తదానీమేతర్హి క్షిప్రమజిరమ్| ఆశుర్నిమేషః ఫణో ద్రవన్నతిద్రవన్| త్వరగ్గ్స్త్వరమాణ
 ఆశురాశీయాశ్జవః|| అగ్నిష్టోమ ఉక్థ్యోఽతిరాత్రో ద్వీరాత్రస్త్రీరాత్రశ్చతారాత్రః|| అగ్నిర్
 ఋతుః సూర్య ఋతుశ్చస్త్రమా ఋతుః|| ప్రజాపతిః సంవత్సరో మహాన్కః||[౪]

ప్రమోదస్తర్భయన్తీ ప్రమోదో జవన్తీణి చ ||1||

భూరగ్నిం చ పృథివీం చ మాం చ| త్రీగ్శ్చ లోకాన్ధన్వధ్వరం చ| ప్రజాపతిస్తా
 సాదయతు| తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద| భువో వాయుం చాన్తరిక్షం చ మాం
 చ| త్రీగ్శ్చ లోకాన్ధన్వధ్వరం చ| ప్రజాపతిస్తా సాదయతు| తయా
 దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద| స్వరాదిత్యం చ దివం చ మాం చ| త్రీగ్శ్చ
 లోకాన్ధన్వధ్వరం చ| ప్రజాపతిస్తా సాదయతు| తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద|
 భూర్భువః స్వశ్చస్త్రమసం చ దిశశ్చ మాం చ| త్రీగ్శ్చ లోకాన్ధన్వధ్వరం చ|
 ప్రజాపతిస్తా సాదయతు| తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద||[౫]

సంవత్సరం చ షట్స ||2||

త్వమేవ త్వాం పేత్థ యోఽసి సోఽసి| త్వమేవ త్వామచైషీః| చితశ్చాసి సంచితశ్చాస్యగ్నే|
 ఏతావాగ్శ్చాసి భూయాగ్శ్చాస్యగ్నే|| యత్తే అగ్నే న్యూనం యదు తేఽతిరిక్తమ్|
 ఆదిత్యాస్తదఙ్గిరసశ్చిన్వన్తు| విశ్వే తే దేవాశ్చితిమాపూరయన్తు| చితశ్చాసి సంచితశ్చాస్యగ్నే|
 ఏతావాగ్శ్చాసి భూయాగ్శ్చాస్యగ్నే|| మా తే అగ్నేఽచయేన మాఽతి చ యేనాయురావృక్షి||
 సర్వేషాం జ్యోతిషాం జ్యోతిర్యదదాపుదేతి| తపసో జాతమనిభృష్టమోజః| తత్తే జ్యోతిరిష్టకే|
 తేన మే తప| తేన మే జ్వల| తేన మే దీదిహి| యావద్దేవాః| యావదసాతి సూర్యః|
 యావదుతాపి బ్రహ్మ||[౬]

ఆవృక్షీ నవ చ ||3||

సం॒వ॒ధ్న॒రో॒ఽసి॒ పరి॒వ॒ధ్న॒రో॒ఽసి॒ ఇ॒దా॒వ॒ధ్న॒రో॒ఽసి॒దు॒వ॒ధ్న॒రో॒ఽసి॒ ఇ॒ద్వ॒ధ్న॒రో॒ఽసి॒ వ॒ధ్న॒రో॒ఽసి॒ త॒స్య॒
 తే॒ వ॒స॒న్తః॒ శి॒రః॒ గ్రీ॒ష్మో॒ దక్షి॑ణః॒ పక్షః॒ వర్షాః॒ పు॒చ్ఛమ్॒॑ శర॑దుత్తరః॒ పక్షః॒ హే॒మ॒న్తో॒
 మ॒ధ్యమ్॒॑ పూ॒ర్వపక్షా॑శ్చితయః॒ అప॑రపక్షాః॒ పురీ॑షమ్॒[౭] అ॒హో॒రా॒త్రాణీ॑ష్టకాః॒ ఋ॒షభో॑ఽసి॒
 స్వ॒ర్గో లో॒కః॒ య॒స్యాం ది॒శి మ॒హీ॒యసే॒॑ తతో॒ నో మ॒హ ఆ॒వహ॒॑ వాయు॑ర్భూత్వా॒ సర్వా॑
 ది॒శ ఆ॒వాహి॒॑ సర్వా॑ దిశోఽను వివాహి॒ సర్వా॑ దిశోఽను సంవాహి॒ చిత్వా॑ చితిమాపృణ॒
 అచి॒త్వా చితి॑మాపృణ॒ చిద॑సి సముద్రయోనిః॒[౮] ఇ॒న్దుర్దక్షః॒ శ్యే॒న ఋ॒తా॒వా హి॒రణ్య॑పక్షః॒
 శకు॑నో భురణ్యః॒ మహా॑న్తన్ధస్థే॒ ధ్రు॒వ ఆ॒నిష॑త్తః॒ నమ॑స్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీః॒ ఏతి॑
 ప్రేతి॒ వీతి॑ సమిత్యదితి॒ ది॒వం మే॑ యచ్ఛ॒ అన్త॑రిక్షం మే యచ్ఛ॒ పృథి॑వీం మే యచ్ఛ॒
 పృథి॑వీం మే యచ్ఛ॒ అన్త॑రిక్షం మే యచ్ఛ॒ ది॒వం మే॑ యచ్ఛ॒ అహ్నో॑ ప్రసారయ॒ రాత్ర్యా॑
 సమ॑చ॒ రాత్ర్యా॑ ప్రసారయ॒ అహ్నో॑ సమ॑చ॒ కామం॑ ప్రసారయ॒ కామగ్ం॑ సమ॑చ॒[౯]
 పురీ॑షగ్ం సముద్రయోనిః॒ పృథి॑వీం మే యచ్ఛాన్తరిక్షం మే యచ్ఛ॒ సప్త॑ చ॒॥౪॥

భూ॑ర్భువః॒ స్వః॒ ఓ॒జో బ॒లమ్॒॑ బ్ర॒హ్మ క్ష॒త్రమ్॒॑ యశో॑ మహత్॒ సత్యం॑ తపో నామ॒
 రూ॒పమ॑మృతమ్॒ చక్షుః॒ స్తోత్రమ్॒॑ మన॑ ఆయుః॒ విశ్వం॑ యశో మహాః॒ సమం॑ తపో హరో
 భాః॒॥ జాత॑వేదా యది వా పావకోఽసి॒ వైశ్వా॑నరో యది వా వైద్యుతోఽసి॒ శం ప్ర॑జాభ్యో
 య॒జమా॑నాయ లోకమ్॒ ఊర్జం॑ పుష్టిం దదదభ్యావవృధ్స్వ॒[౧౦]
 భాశ్చ॑త్వారి చ॒॥౫॥

రా॒జ్ఞీ వి॒రా॒జ్ఞీ స॒మ్రా॒జ్ఞీ స్వ॒రా॒జ్ఞీ అ॒ర్చిః శో॒చిః॒ తపో॑ హరో భాః॒ అగ్ని॑రిన్ద్రో బృహస్పతిః॒ విశ్వే॑
 దే॒వా భు॑వనస్య గోపాః॒ తే మా॑ సర్వే యశసా॒ సగ్ం॑ సృజన్తు॒[౧౧]
 రా॒జ్ఞీన్ద్రో మా॑ సప్త॒॥౬॥

అసపే స్వాహా వసపే స్వాహా విభుపే స్వాహా వివస్వతే స్వాహా అభిభుపే స్వాహాఽధిపతయే
 స్వాహా దివాంపతయే స్వాహాఽగ్ంహస్పత్యాయ స్వాహా చాక్షుష్మత్యాయ స్వాహా
 జ్యోతిష్మత్యాయ స్వాహా రాజ్ఞే స్వాహా విరాజ్ఞే స్వాహా సంరాజ్ఞే స్వాహా స్వరాజ్ఞే స్వాహా
 శూషాయ స్వాహా సూర్యాయ స్వాహా చన్ద్రమసే స్వాహా జ్యోతిషే స్వాహా సగ్ంసర్పాయ
 స్వాహా కల్యాణాయ స్వాహా అర్జునాయ స్వాహా||[౧౨]

కల్యాణాయ స్వాహైకం చ ||7||

విపశ్చితే పవమానాయ గాయత మహీ న ధారాఽత్యన్ధో అర్షతి అహిర్ హ
 జీర్ణామతిసర్పతి త్వచమ్ అత్యో న క్రీడన్నసరద్వృషా హరిః॥ ఉపయామగృహీతోఽసి
 మృత్యుపే త్వా జుష్టం గృహ్ణామి ఏష తే యోనిర్మృత్యుపే త్వా॥ అప మృత్యుమప క్షుధమ్
 అపేతః శపథం జహి అధా నో అగ్న ఆవహ రాయస్పోషగ్ం సహస్రిణమ్॥[౧౩] యే తే
 సహస్రమయుతం పాశాః మృత్యో మర్త్యాయ హన్తవే తాన్ యజ్ఞస్య మాయయా
 సర్వానవయజామహే॥ భక్షోఽస్యమృతభక్షః తస్య తే మృత్యుపీతస్యామృతవతః
 స్వగాకృతస్య మధుమతః ఉపహాతస్యోపహాతో భక్షయామి॥ మన్తాఽభిభూతిః
 కేతుర్యజ్ఞానాం వాక్ అసాపేహి [౧౪] అన్ధో జాగృవిః ప్రాణ అసాపేహి బధిర
 ఆక్రన్దయితరపాన అసాపేహి అహస్తోఽస్త్యా చక్షుః అసాపేహి అపాదాశో మనః
 అసాపేహి కపే విప్రచిత్తే శ్రోత్ర అసాపేహి[౧౫] సుహస్తః సువాసాః శూషో నామాస్యమృతో
 మర్త్యేషు తం త్వాఽహం తథా వేద అసాపేహి॥ అగ్నిర్మే వాచి శ్రితః వాగ్మృదయే
 హృదయం మయి అహమమృతే అమృతం బ్రహ్మణి వాయుర్మే ప్రాణే శ్రితః[౧౬] ప్రాణో
 హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే అమృతం బ్రహ్మణి సూర్యో మే చక్షుషి
 శ్రితః చక్షుర్ హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే అమృతం బ్రహ్మణి చన్ద్రమా

మే మనసి శ్రితః॥ [౧౭] మనో హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే॥ అమృతం
 బ్రహ్మణి॥ దిశో మే శ్రోత్రే శ్రితః॥ శ్రోత్రగ్ం హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే॥
 అమృతం బ్రహ్మణి॥ ఆపో మే రేతసి శ్రితః॥ [౧౮] రేతో హృదయే హృదయం మయి
 అహమమృతే॥ అమృతం బ్రహ్మణి॥ పృథివీ మే శరీరే శ్రితః॥ శరీరగ్ం హృదయే
 హృదయం మయి అహమమృతే॥ అమృతం బ్రహ్మణి॥ ఓషధివనస్పతయో మే లోమసు
 శ్రితః॥ [౧౯] లోమాని హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే॥ అమృతం బ్రహ్మణి॥
 ఇన్ద్రో మే బలే శ్రితః॥ బలగ్ం హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే॥ అమృతం
 బ్రహ్మణి॥ పర్జన్యో మే మూర్ధ్ని శ్రితః॥ [౨౦] మూర్ధా హృదయే హృదయం మయి
 అహమమృతే॥ అమృతం బ్రహ్మణి॥ ఈశానో మే మన్యో శ్రితః॥ మన్యూర్ హృదయే
 హృదయం మయి అహమమృతే॥ అమృతం బ్రహ్మణి॥ ఆత్మా మ ఆత్మని శ్రితః॥ [౨౧] ఆత్మా
 హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే॥ అమృతం బ్రహ్మణి॥ పునర్మ ఆత్మా
 పునరాయురాగాత్॥ పునః ప్రాణః పునరాకూతమాగాత్॥ వైశ్వానరో రశ్మిభిర్వావృధానః॥
 అంతస్త్రిష్టత్వమృతస్య గోపాః॥ [౨౨]

సహస్రీణమిహి శ్రోత్రాసావేహి ప్రాణే శ్రితో మనసి శ్రితో రేతసి శ్రితా లోమసు శ్రితా మూర్ధ్ని శ్రిత ఆత్మని శ్రితోఽష్టౌ చ ॥౮॥
 అగ్నిర్వాయుః సూర్యశ్చన్ద్రమా దిశ ఆపః పృథివ్యోషధివనస్పతయ ఇన్ద్రః పర్జన్య ఈశాన ఆత్మా పునర్మే త్రయోదశ॥

ప్రజాపతిర్దేవానసృజత॥ తే పాపమనా సందితా అజాయంత॥ తాన్వ్యద్యత్॥ యద్వ్యద్యత్॥
 తస్మాద్వ్యద్యత్॥ తమవృశ్చత్॥ యదవృశ్చత్॥ తస్మాద్వృష్టిః॥ తస్మాద్యత్రైతే దేవతే
 అభిప్రాప్నుతః॥ వి చ హైవాస్య తత్ర పాప్మానం ద్యతః॥ [౨౩] వృశ్చతశ్చ॥॥ సైషా
 మీమాగ్ంసాఽగ్నిహోత్ర ఏవ సంపన్నా॥ అథో ఆహుః॥ సర్వేషు యజ్ఞక్రతుష్వితి॥ హోష్యన్నప
 ఉపస్పృశేత్॥ విద్యుదసి విద్య మే పాప్మానమితి॥ అథ హుతోపస్పృశేత్॥ వృష్టిరసి వృశ్చ మే
 పాప్మానమితి॥ యక్ష్యమాణో వేష్ట్యా వా॥ వి చ హైవాస్యైతే దేవతే పాప్మానం ద్యతః॥ [౨౪]

వృశ్చతశ్చ॥ అత్యగ్ంహో హరుణిః॥ బ్రహ్మచారిణే ప్రశ్నాన్ ప్రోచ్య ప్రజిఘాయ॥ పరేహి॥
 ప్లక్షం దయ్యామ్పతిం పృచ్ఛ॥ వేత్థ సావిత్రాం ३ న్న వేత్థా ३ ఇతి॥ తమాగత్య పప్రచ్ఛ॥
 ఆచార్యో మా ప్రాహైషీత్॥ వేత్థ సావిత్రాం ३ న వేత్థా ३ ఇతి॥ స హోవాచ వేదేతి॥ [౧౫] స
 కస్మిన్ ప్రతిష్ఠిత ఇతి॥ పరోరజసీతి॥ కస్తద్యత్పరోరజా ఇతి॥ ఏష వావ స పరోరజా ఇతి
 హోవాచ॥ య ఏష తపతి॥ ఏషోఽర్వాగ్రజా ఇతి॥ స కస్మిన్స్త్వేష ఇతి॥ సత్య ఇతి॥ కిం
 తథ్సత్యమితి॥ తప ఇతి॥ [౧౬] కస్మిన్న తప ఇతి॥ బల ఇతి॥ కిం తద్బలమితి॥ ప్రాణ ఇతి॥ మా
 స్మ ప్రాణమతి పృచ్ఛ ఇతి॥ మాఽఽచార్యోఽబ్రవీదితి॥ హోవాచ బ్రహ్మచారి॥ స హోవాచ ప్లక్షో
 దయ్యామ్పతిః॥ యద్వై బ్రహ్మచారిన్ ప్రాణమత్యప్రక్ష్యః॥ మూర్ధా తే వ్యపతిష్యత్॥
 అహముత ఆచార్యాచ్ఛ్రయాన్ భవిష్యామి॥ యో మా సావిత్రే సమవాదిష్ఠేతి॥ [౧౭]
 తస్మాథ్సావిత్రే న సంవదేత॥ స యో హ వై సావిత్రం విదుషా సావిత్రే సంవదతే॥
 సహస్మిశ్చాయం దధాతి॥ అను హ వా అస్మా అసౌ తపశ్చాయం మన్యతే॥ అన్వస్మై
 శ్రీస్తపో మన్యతే॥ అన్వస్మై తపో బలం మన్యతే॥ అన్వస్మై బలం ప్రాణం మన్యతే॥ స
 యదాహ॥ సంజ్ఞానం విజ్ఞానం దర్శా దృష్టేతి॥ ఏష ఏవ తత్॥ [౧౮] అథ యదాహ॥ ప్రస్తుతం
 విష్టుతగ్ం సుతా సున్వతీతి॥ ఏష ఏవ తత్॥ ఏష హ్యేవ తాన్యహాని॥ ఏష రాత్రయః॥ అథ
 యదాహ॥ చిత్రః కేతుర్దాతా ప్రదాతా సవితా ప్రసవితాఽభిశాస్తాఽనుమన్తేతి॥ ఏష ఏవ తత్॥
 ఏష హ్యేవ తేఽహ్నో ముహూర్తాః॥ ఏష రాత్రేః॥ [౧౯] అథ యదాహ॥ పవిత్రం
 పవయిష్యన్థ సహస్వాన్థ సహాయానరుణోఽరుణరజా ఇతి॥ ఏష ఏవ తత్॥ ఏష హ్యేవ
 తేఽర్థమాసాః॥ ఏష మాసాః॥ అథ యదాహ॥ అగ్నిష్టోమ ఉక్థ్యోఽగ్నిర్ ఋతుః ప్రజాపతిః
 సంవత్సర ఇతి॥ ఏష ఏవ తత్॥ ఏష హ్యేవ తే యజ్ఞక్రతవః॥ ఏష ఋతవః॥ [౩౦] ఏష
 సంవత్సరః॥ అథ యదాహ॥ ఇదానీం తదానీమితి॥ ఏష ఏవ తత్॥ ఏష హ్యేవ తే
 ముహూర్తానాం ముహూర్తాః॥ జనకో హ వైదేహాః॥ అహోరాత్రైః సమాజగామ॥ తగ్ం
 హోచుః॥ యో వా అస్మాన్ వేద॥ విజహత్పాప్మానమేతి॥ [౩౧] సర్వమాయురేతి॥ అభి స్వర్గం

లో॒కం జ॒యతి॑ నా॒స్యా॒ముష్మి॑లో॒క్నే॒న్నం క్షీ॒యత॑ ఇతి॒ విజ॑హద్ధ॒ వై పా॒ప్మా॒నమే॑తి॒
 స॒ర్వమా॑యురేతి॒ అభి॑ స్వ॒ర్గం లో॒కం జ॒యతి॑ నా॒స్యా॒ముష్మి॑లో॒క్నే॒న్నం క్షీ॒యతే॑ య ఏ॒వం
 వేద॑॥ అహీ॒నా హా॑శ్వ॒ధ్యః సా॒వి॒త్రం వి॒దాం॑చకార॥[31] స హ హాగ్ంసో హి॒రణ్మ॑యా భూ॒త్వా
 స్వ॒ర్గం లో॒కమి॑యా॒యః ఆది॒త్యస్య॑ సా॒యుజ్య॑మ్ హాగ్ంసో హ వై హి॒రణ్మ॑యా భూ॒త్వా
 స్వ॒ర్గం లో॒కమే॑తి॒ ఆది॒త్యస్య॑ సా॒యుజ్య॑మ్ య ఏ॒వం వేద॑॥ దే॒వభా॑గో హ శ్రౌ॒తర్ష॑ః
 సా॒వి॒త్రం వి॒దాం॑చకార॒ తగ్ం హ వా॒గదృ॑శ్యమా॒నాభ్య॑వాచ॥[32] స॒ర్వం బ॒త గౌ॒తమో॑ వేద॒
 యః సా॒వి॒త్రం వేదే॑తి॒ స హో॑వాచ॒ కైషా॑ వా॒గసీ॑తి॒ అ॒యమ॒హగ్ం సా॒వి॒త్రః
 దే॒వానా॑ముత్త॒మో లో॒కః గు॒హ్యం మహో॑ బిభృదితి॒ ఏ॒తావ॑తి హ గౌ॒తమః॑ య॒జ్ఞోప॑వీతం
 కృ॒త్వాఽధో॑ ని॒పపా॑త॒ నమో॑ నమ ఇతి॥[33] స హో॑వాచ॒ మా భై॑షి॒ర్గౌత॑మ॒ జితో॑ వై తే లో॒క
 ఇతి॑ తస్మా॒ద్యే కే చ సా॒వి॒త్రం వి॒దుః॑ స॒ర్వే తే జి॒తలో॑కాః॥ స యో హ వై
 సా॒వి॒త్రస్యా॒ష్టాక్ష॑రం ప॒దగ్ం శ్రి॒యాభి॑షిక్తం వేద॒ శ్రియా॑ హై॒వాభి॑షిచ్యతే॒ ఘృ॑ణిరితి ద్వే
 అక్ష॑రే॒ సూ॒ర్య ఇతి॑ త్రీ॒ణి ఆది॒త్య ఇతి॑ త్రీ॒ణి [34] ఏ॒తద్వై సా॒వి॒త్రస్యా॒ష్టాక్ష॑రం ప॒దగ్ం
 శ్రి॒యాభి॑షిక్తమ్ య ఏ॒వం వేద॑ శ్రియా హై॒వాభి॑షిచ్యతే॒ తదే॒తదృ॑చాభ్య॒క్తమ్ బు॒చో
 అక్ష॑రే ప॒రమే॑ వ్యోమన్న॒ యస్మి॑న్దే॒వా అధి॑ విశ్వే నిషేదుః॒ యస్తం॑ న వేద కి॒మృ॒చా క॑రిష్యతి॒
 య ఇ॒త్తద్వి॑దుస్త ఇమే సమా॒సత॑ ఇతి॒ న హ వా ఏ॒తస్య॑ర్చా న య॒జుషా॑ న
 సా॒మనా॑ర్థోఽస్తి॒ యః సా॒వి॒త్రం వేద॑॥[35] తదే॒తత్ప॑రి యద్దే॒వచ॑క్రమ్ ఆర్త్రం పి॒న్వమా॑నగ్ం
 స్వ॒ర్గే లో॒క ఏ॒తి విజ॑హద్విశ్వా భూ॒తాని॑ సంప॒శ్యత్ ఆర్ద్రో హ వై పి॒న్వమా॑నః స్వ॒ర్గే లో॒క
 ఏ॒తి విజ॑హన్ విశ్వా భూ॒తాని॑ సంప॒శ్యన్ య ఏ॒వం వేద॑॥ శూ॒షో హ వై వార్షే॑యః
 ఆది॒త్యేన॑ సమా॒జగా॑మ॒ తగ్ం హో॑వాచ॒ ఏహి॑ సా॒వి॒త్రం వి॒ద్ధి అ॒యం వై స్వ॒ర్గోఽగ్నిః॑
 పా॒రయి॑ష్ణురమృ॒తాధ్నం॑భూత ఇతి॒ ఏష వా॒వ స సా॒వి॒త్రః య ఏ॒ష త॑పతి॒ ఏహి॑ మాం
 వి॒ద్ధి ఇతి॑ హై॒వైనం॑ తదు॒వాచ॑॥[36]

ద్యౌతో ద్యౌతో వేదేతి తప ఇతి సమవాదిష్ఠేతి తద్రాత్రేర్ ఋతవ ఏతి చకారోవాచ నమ ఇత్యాదిత్య ఇతి త్రీణి సావిత్రం వేద

విద్ధి పశ్య చ ||9||

ప్రజాపతిర్దేవాన్సంజ్ఞానం ప్రస్తుతం తాన్యహస్యేష రాత్రయశ్చిత్రః కేతుస్తేహో ముహూర్తా రాత్రేః పవిత్రం తేఽర్థమాసా
అగ్నిష్టోమా యజ్ఞక్రతవ ఇదానీం ముహూర్తానాం జనకోఽహీనా దేవభాగః కైషా వాజ్మ శూషో హ వై షోడశ ||

ఇయం వావ సరఘా తస్యా అగ్నిరేవ సారఘం మధు యా ఏతాః పూర్వపక్షాపరపక్షయో
రాత్రయః తా మధుకృతః యాన్యహాని తే మధువృషాః స యో హ వా ఏతా
మధుకృతశ్చ మధువృషాగ్శ్చ వేద కుర్వన్తి హస్యేతా అగ్నౌ మధు నాస్యేష్టాపూర్తం
ధయన్తి అథ యో న వేద [30] న హస్యేతా అగ్నౌ మధు కుర్వన్తి
ధయన్త్యస్యేష్టాపూర్తమ్ || యో హ వా అహోరాత్రాణాం నామధేయాని వేద
నాహోరాత్రేష్వార్తిమార్చతి సంజ్ఞానం విజ్ఞానం దర్శా దృష్టితి ఏతావనువాకౌ
పూర్వపక్షస్యాహోరాత్రాణాం నామధేయాని ప్రస్తుతం విష్టుతగ్ం సుతా సున్వతీతి
ఏతావనువాకావపరపక్షస్యాహోరాత్రాణాం నామధేయాని నాహోరాత్రేష్వార్తిమార్చతి య
ఏవం వేద [31] యో హ వై ముహూర్తానాం నామధేయాని వేద న
ముహూర్తేష్వార్తిమార్చతి చిత్రః కేతుర్దాతా ప్రదాతా సవితా ప్రసవితాఽభిశాంతానుమస్తేతి
ఏతేఽనువాకా ముహూర్తానాం నామధేయాని న ముహూర్తేష్వార్తిమార్చతి య ఏవం వేద
యో హ వా అర్థమాసానాం చ మాసానాం చ నామధేయాని వేద నార్థమాసేషు న
మాసేష్వార్తిమార్చతి పవిత్రం పవియిష్యన్థ హస్వాన్థ హీయానరుణోఽరుణరజా ఇతి
ఏతేఽనువాకా అర్థమాసానాం చ మాసానాం చ నామధేయాని [32] నార్థమాసేషు న
మాసేష్వార్తిమార్చతి య ఏవం వేద యో హ వై యజ్ఞక్రతూనాం చర్తూనాం చ
సంవత్సరస్య చ నామధేయాని వేద న యజ్ఞక్రతుషు నర్తుషు న సంవత్సర ఆర్తిమార్చతి
అగ్నిష్టోమ ఉక్థ్యోఽగ్నిర్ ఋతుః ప్రజాపతిః సంవత్సర ఇతి ఏతేఽనువాకా యజ్ఞక్రతూనాం
చర్తూనాం చ సంవత్సరస్య చ నామధేయాని న యజ్ఞక్రతుషు నర్తుషు న సంవత్సర

ఆర్తిమార్చతి॑ య ఏ॒వం వే॒ద॑ యో హ॒ పై ము॒హూర్తా॒నాం ము॒హూర్తాన్ వే॒ద॑ న
ము॒హూర్తా॒నాం ము॒హూర్తే॒ష్వార్తి॒మార్చ॑తి॒[౪౦] ఇ॒దానీ॑ తదానీమితి॑ ఏ॒తే పై ము॒హూర్తా॒నాం
ము॒హూర్తాః॑ న ము॒హూర్తా॒నాం ము॒హూర్తే॒ష్వార్తి॒మార్చ॑తి॒ య ఏ॒వం వే॒ద॑॥ అథో॑ యథా॑
క్షే॒త్రజ్ఞో భూ॒త్వాఽను॒ప్రవి॒శ్యాన్న॑మత్తి॒ ఏ॒వమే॒పైతాన్ క్షే॒త్రజ్ఞో భూ॒త్వాఽను॒ప్రవి॒శ్యాన్న॑మత్తి॒ స
ఏ॒తేషామే॒వ స॒లోక॒తాగ్ం సా॒యుజ్య॑మశ్నుతే॒ అప॑ పునర్మృత్యుం జయతి॑ య ఏ॒వం వే॒ద॑॥

[౪౧]

న వే॒దైవం వే॒దాను॒వాకా అర్ధ॑మాసానాం॑ చ మాసానాం॑ చ నామధేయాని॑ ము॒హూర్తే॒ష్వార్తి॒మార్చ॑తి॒ నవ॑ చ॒॥10॥
ఇ॒యమ॑హోరాత్రాణాగ్ం॑ సంజ్ఞానం॑ పూర్వపక్షస్య॑ ప్రస్తుతమపరపక్షస్య॑ ము॒హూర్తా॒నాం చి॒త్రః కే॒తురర్ధ॑మాసానాం॑ ప॒విత్రం॑
యజ్ఞక్ర॒తూనామగ్ని॒ష్టోమో యజ్ఞక్ర॒తూనామిదానీ॑ ము॒హూర్తా॒నాం ము॒హూర్తాన్ వేదే॒దానీ॑మథో ద్వాద॒శ॑ ॥

కశ్చి॒ద్ధ వా అ॒స్మాలో॒కాత్ప్రే॑త్య॒ ఆత్మా॑నం వే॒ద॑ ఆ॒యమ॒హమ॒స్మీతి॑ కశ్చి॒ధ్స్వం లో॒కం న
ప్రతి॒ప్రజా॑నాతి॒ అగ్ని॒ముగ్ధో హై॒వ ధూ॒మతా॑న్తః॒ స్వం లో॒కం న ప్రతి॒ప్రజా॑నాతి॒ అథ॒ యో
హై॒పైత॑మగ్నిగ్ం సా॒విత్రం వే॒ద॑ స ఏ॒వాస్మాలో॒కాత్ప్రే॑త్య॒ ఆత్మా॑నం వే॒ద॑ ఆ॒యమ॒హమ॒స్మీతి॑
[౪౩] స స్వం లో॒కం ప్రతి॒ప్రజా॑నాతి॒ ఏ॒ష ఉపే॒పైనం తథా॑వి॒త్రః స్వ॒ర్గం లో॒కమ॒భివ॑హతి॒
అ॒హోరా॒త్రైర్వా ఇ॒దగ్ం స॒యుగ్భిః క్రి॒యతే॑ ఇతిరాత్రాయాదీక్షిషత॑ ఇతిరాత్రాయ
వ్రతముపాగురితి॑ తానిహాసేవంవిదుషః॑ అముష్మి॒లోకే శే॒వధిం ధ॑యన్తి॒ ధీ॒తగ్ం హై॒వ స
శే॒వధి॑మను పరైతి॒ అథ॒ యో హై॒పైత॑మగ్నిగ్ం సా॒విత్రం వే॒ద॑[౪౪] తస్య॑ హై॒వాహో॑రాత్రాణి॑
అముష్మి॒లోకే శే॒వధిం న ధ॑యన్తి॒ అధీ॒తగ్ం హై॒వ స శే॒వధి॑మను పరైతి॒ భర॑ద్వాజో హ
త్రి॒భిరా॒యుర్భి॒ర్బ్రహ్మ॑చర్యమువాస॑ తగ్ం హ జీర్ణిగ్ం స్థవిరగ్ం శయానమ్॑ ఇన్ద్రి
ఉపవ్రజ్యోవాచ॑ భరద్వాజ॑ యత్తే చతుర్థమాయుర్ద్వయామ్॑ కిమేనేన కుర్యా ఇతి॑
బ్రహ్మచర్యమేపైనేన చరేయమితి॑ హోవాచ॑[౪౫] తగ్ం హ త్రీన్ గిరిరూపానవిజ్ఞాతానివ
దర్శయాంచకార॑ తేషాగ్ం హైక్షైకస్మాన్ ముష్టినాఽదదే॑ స హోవాచ॑

భ॒ర॒ద్వా॒జే॒త్యా॒మ॒న్త్ర్య॑ | వే॒దా వా ఏ॒తే | అ॒న॒న్తా వై వే॒దాః | ఏ॒తద్వా
 ఏ॒తైస్త్రి॒భి॒రా॒యుర్భి॒రన్వ॑వోచ॒థాః | అ॒థ త ఇ॒తర॑ద॒న॒నూ॒క్తమే॒వ | ఏ॒హీ॒మం వి॒ద్ధి | అ॒యం వై
 స॒ర్వవి॒ద్యేతి॑ ||౪౬|| త॒స్మై హై॒తమ॒గ్నిగ్ం॑ సా॒వి॒త్రము॑వాచ | తగ్ం స వి॒ది॒త్వా | అ॒మృతో॑ భూ॒త్వా |
 స్వ॒ర్గం లో॒కమి॑యా॒య | ఆ॒ది॒త్యస్య॑ సా॒యుజ్య॑మ్ || అ॒మృతో॑ హై॒వ భూ॒త్వా | స్వ॒ర్గం
 లో॒కమే॑తి | ఆ॒ది॒త్యస్య॑ సా॒యుజ్య॑మ్ | య ఏ॒వం వే॒ద | ఏ॒షో ఏ॒వ త్ర॒యీ వి॒ద్యా | ||౪౭||
 యా॒వ॒న్తగ్ం॑ హ పై త్ర॒య్యా వి॒ద్యయా॑ లో॒కం జ॑యతి | తా॒వ॒న్తం లో॒కం జ॑యతి | య ఏ॒వం
 వే॒ద || అ॒గ్నేర్వా ఏ॒తాని॑ నామ॒ధేయా॑ని | అ॒గ్నేరే॒వ సా॒యుజ్య॑గ్ం స॒లోక॑తామాప్నోతి | య ఏ॒వం
 వే॒ద | వా॒యోర్వా ఏ॒తాని॑ నామ॒ధేయా॑ని | వా॒యోరే॒వ సా॒యుజ్య॑గ్ం స॒లోక॑తామాప్నోతి | య
 ఏ॒వం వే॒ద | ఇ॒న్ద్రస్య॑ వా ఏ॒తాని॑ నామ॒ధేయా॑ని ||౪౮|| ఇ॒న్ద్రస్యై॒వ సా॒యుజ్య॑గ్ం
 స॒లోక॑తామాప్నోతి | య ఏ॒వం వే॒ద | బృ॒హ॒స్పతే॑ర్వా ఏ॒తాని॑ నామ॒ధేయా॑ని | బృ॒హ॒స్పతే॑రే॒వ
 సా॒యుజ్య॑గ్ం స॒లోక॑తామాప్నోతి | య ఏ॒వం వే॒ద | ప్ర॒జాప॑తేర్వా ఏ॒తాని॑ నామ॒ధేయా॑ని |
 ప్ర॒జాప॑తేరే॒వ సా॒యుజ్య॑గ్ం స॒లోక॑తామాప్నోతి | య ఏ॒వం వే॒ద | బ్ర॒హ్మ॑ణో వా ఏ॒తాని॑
 నామ॒ధేయా॑ని | బ్ర॒హ్మ॑ణ ఏ॒వ సా॒యుజ్య॑గ్ం స॒లోక॑తామాప్నోతి | య ఏ॒వం వే॒ద || స వా
 ఏ॒షోఽగ్ని॑ర॒పక్ష॑పు॒చ్ఛో వా॒యురే॒వ | తస్యా॑గ్నిర్ము॒ఖమ్ | అ॒సా॒వాది॒త్యః శి॒రః | స యదే॒తే దే॒వతే
 అ॒న్తరే॑ణ | తథ్స॒ర్వగ్ం సీ॒వ్యతి॑ | తస్మా॒థ్సావి॒త్రః ||౪౯||

అ॒యమ॑హమస్మీతి వే॒ద హో॑వాచ స॒ర్వవి॒ద్యేతి॑ వి॒ద్యేన్ద్రస్య॑ వా ఏ॒తాని॑ నామ॒ధేయా॑ని బ్ర॒హ్మ॑ణ ఏ॒వ సా॒యుజ్య॑గ్ం
 స॒లోక॑తామాప్నోతి సప్త చ ||11||

అ॒గ్నేర్వా॒యోరి॒న్ద్రస్య॑ బృ॒హ॒స్పతేః॑ ప్ర॒జాప॑తేర్బ్ర॒హ్మ॑ణః స॒వై సప్త॑ ||
 సం॒జ్ఞానం॑ భూ॒స్త్వమే॒వ సం॒వధ్స॑రోసి భూ రా॒జ్ఞ్యస॑వే వి॒పశ్చి॑తే ప్ర॒జాప॑తిర్దే॒వాని॑యం వా॒వ స॒రఘా॑ కశ్చి॒ద్దే॒కాదశ॑ ||11||
 సం॒జ్ఞానగ్ం॑ రా॒జ్ఞే మూ॒ర్ధా హృ॑దయ ఏ॒ష సం॒వధ్స॑రో నార్థ॒మాసే॑షు నవచత్వారిగ్ంశత్ ||49||

సం॒జ్ఞానగ్ం॑ సా॒వి॒త్రః ||

॥హరిః ఓమ్॥

తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే ఏకాదశ ప్రపాఠకః

॥నాచికేతచయనమ్॥

హరిః ఓమ్॥ లోకోఽసి స్వర్గోఽసి అనన్తోఽస్యపారోఽసి అక్షితోఽస్యక్షయోఽసి తపసః
ప్రతిష్ఠా త్వయాదమంతః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ విశ్వస్య భర్తా
విశ్వస్య జనయితా తం త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా
దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద॥ [౧] తపోఽసి లోకే శ్రితమ్ తేజసః ప్రతిష్ఠా
త్వయాదమంతః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
జనయితా తత్త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా
దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద॥ [౨] తేజోఽసి తపసి శ్రితమ్ సముద్రస్య ప్రతిష్ఠా
త్వయాదమంతః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
జనయితా తత్త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా
దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద॥ [౩] సముద్రోఽసి తేజసి శ్రితః అపాం ప్రతిష్ఠా
త్వయాదమంతః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
జనయితా తం త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా
దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద॥ [౪] ఆపః స్థ సముద్రే శ్రితాః పృథివ్యాః ప్రతిష్ఠా యుష్మాసు
ఇదమంతః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ విశ్వస్య భర్తృ విశ్వస్య
జనయిత్ర్యః తా వ ఉపదధే కామదుఘా అక్షితాః ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా
దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద॥ [౫] పృథివ్యస్యపు శ్రితా అగ్నేః ప్రతిష్ఠా త్వయాదమంతః
విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ విశ్వస్య భర్తృ విశ్వస్య జనయిత్రీ తాం

త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు | తయా
 దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్మ్రువా సీద || [౬] అగ్నిరసి పృథివ్యాగ్ం శ్రితః | అన్తరిక్షస్య ప్రతిష్ఠా |
 త్వయీదమంతః | విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
 జనయితా | తం త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు | తయా
 దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్మ్రువా సీద || [౭] అన్తరిక్షమస్యగ్ం శ్రితమ్ | వాయోః ప్రతిష్ఠా |
 త్వయీదమంతః | విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
 జనయితా | తత్త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు | తయా
 దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్మ్రువా సీద || [౮] వాయురస్యన్తరిక్షే శ్రితః | దివః ప్రతిష్ఠా | త్వయీదమంతః |
 విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జనయితా | తం
 త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు | తయా
 దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్మ్రువా సీద || [౯] ద్యౌరసి వాయౌ శ్రితా | ఆదిత్యస్య ప్రతిష్ఠా |
 త్వయీదమంతః | విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
 జనయిత్రీ | తం త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు | తయా
 దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్మ్రువా సీద || [౧౦] ఆదిత్యోఽసి దివి శ్రితః | చన్ద్రమసః ప్రతిష్ఠా |
 త్వయీదమంతః | విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
 జనయితా | తం త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు | తయా
 దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్మ్రువా సీద || [౧౧] చన్ద్రమా అస్యాదిత్యే శ్రితః | నక్షత్రాణాం ప్రతిష్ఠా |
 త్వయీదమంతః | విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
 జనయితా | తం త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు | తయా
 దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్మ్రువా సీద || [౧౨] నక్షత్రాణి స్థ చన్ద్రమసి శ్రితాని | సంవత్సరస్య ప్రతిష్ఠా
 యుష్మాసు | ఇదమంతః | విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య
 భర్తౌణి విశ్వస్య జనయితౌణి | తాని వ ఉపదధే కామదుఘమక్షితాని | ప్రజాపతిస్త్వా

సాదయతు| తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ద్వవా సీద|| [౧౩] సంవత్సరోఽసి నక్షత్రేషు శ్రితః|
ఋతూనాం ప్రతిష్ఠా త్వయాదమంతః| విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్|
విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జనయితా| తం త్వోపదధే కామదుఘమక్షితమ్| ప్రజాపతిస్త్యా
సాదయతు| తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ద్వవా సీద|| [౧౪] ఋతవః స్థ సంవత్సరే శ్రితాః|
మాసానాం ప్రతిష్ఠా యుష్మాసు ఇదమంతః| విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం
సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్తారో విశ్వస్య జనయితారః| తాన్ వ ఉపదధే కామదుఘానక్షితాన్|
ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు| తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ద్వవా సీద|| [౧౫] మాసాః స్థర్తుషు
శ్రితాః| అర్ధమాసానాం ప్రతిష్ఠా యుష్మాసు ఇదమంతః| విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం
విశ్వగ్ం సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్తారో విశ్వస్య జనయితారః| తాన్ వ ఉపదధే
కామదుఘానక్షితాన్| ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు| తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ద్వవా సీద||
[౧౬] అర్ధమాసాః స్థ మాసు శ్రితాః| అహోరాత్రయోః ప్రతిష్ఠా యుష్మాసు ఇదమంతః| విశ్వం
యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్తారో విశ్వస్య జనయితారః| తాన్ వ
ఉపదధే కామదుఘానక్షితాన్| ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు| తయా
దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ద్వవా సీద|| [౧౭] అహోరాత్రే స్థోఽర్ధమాసేషు శ్రితే| భూతస్య ప్రతిష్ఠే
భవ్యస్య ప్రతిష్ఠే| యువయోరిదమంతః| విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్|
విశ్వస్య భర్త్యో విశ్వస్య జనయిత్ర్యో| తే వాముపదధే కామదుఘే అక్షితే| ప్రజాపతిస్త్యా
సాదయతు| తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ద్వవా సీద|| [౧౮] పౌర్ణమాస్యష్టకామావాస్యా|
అన్నాదాః స్థాన్నదుఘో యుష్మాసు ఇదమంతః| విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం
సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్త్యో విశ్వస్య జనయిత్ర్యః| తా వ ఉపదధే కామదుఘా అక్షితాః|
ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు| తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ద్వవా సీద|| [౧౯] రాడసి బృహతీ
శ్రీరసీన్త్రపత్నీ ధర్మపత్నీ| విశ్వం భూతమను ప్రభూతా| త్వయాదమంతః| విశ్వం యక్షం
విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్తీ విశ్వస్య జనయిత్రీ| తాం త్వోపదధే

కామదుఘామక్షితామ్ ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద॥
 [౧౦] ఓజోఽసి సహోఽసి బలమసి భ్రాజోఽసి దేవానాం ధామామృతమ్ అమర్త్యస్తపోజాః
 త్వయీదమన్తః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
 జనయితా తం త్వోపదధే కామదుఘామక్షితమ్ ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా
 దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద॥[౧౦]

లోకస్తపస్తేజః సముద్ర ఆపః పృథివ్యగ్నిరన్తరిక్షం వాయుర్ద్యౌరాదిత్యశ్చన్తమా నక్షత్రాణి సంవత్సర ఋతవో మాసా
 అర్ధమాసా అహోరాత్రే పౌర్ణమాసీ రాడస్యోజ్యోస్యేకవిగ్ంశతిః ॥1॥

లోకోఽసి భర్తా తమ్ తపస్తేజోఽసి భర్త తత్ సముద్రోఽసి భర్తా తమ్ ఆపః స్థ భత్రస్తా వః పృథివీ భర్త తామ్
 అగ్నిరసి భర్తా తమ్ అన్తరిక్షం భర్త తత్ వాయురసి భర్తా తమ్ ద్యౌరసి భర్త తామ్ ఆదిత్యశ్చన్తమా భర్తా తమ్
 నక్షత్రాణి స్థ భత్రాణి తాని వః సంవత్సరోసి భర్తా తమ్ ఋతవో మాసా అర్ధమాసా భర్తారస్తాన్ వః అహోరాత్రే భర్త్యో
 తే వామ్ పౌర్ణమాసీ భర్త్యస్తా వః రాడసి భర్త తామ్ ఓజోఽసి భర్తా తమేకవిగ్ంశతిః॥

త్వమగ్నే రుద్రో అసురో మహో దివః త్వగ్ం శర్ధో మారుతం పృక్ష ఈశిషే త్వం
 వాతైరరుణైర్యాసి శఙ్గయః త్వం పూషా విధతః పాసి ను త్మనా దేవా దేవేషు శ్రయధ్వమ్
 ప్రథమా ద్వితీయేషు శ్రయధ్వమ్ ద్వితీయాస్తృతీయేషు శ్రయధ్వమ్ తృతీయాశ్చతుర్థేషు
 శ్రయధ్వమ్ చతుర్థాః పంచమేషు శ్రయధ్వమ్ పంచమాః షష్ఠేషు శ్రయధ్వమ్ [౨౨] షష్ఠాః
 సప్తమేషు శ్రయధ్వమ్ సప్తమా అష్టమేషు శ్రయధ్వమ్ అష్టమా నవమేషు శ్రయధ్వమ్
 నవమా దశమేషు శ్రయధ్వమ్ దశమా ఏకాదశేషు శ్రయధ్వమ్ ఏకాదశా ద్వాదశేషు
 శ్రయధ్వమ్ ద్వాదశాస్త్రయోదశేషు శ్రయధ్వమ్ త్రయోదశాశ్చతుర్దశేషు శ్రయధ్వమ్
 చతుర్దశాః పంచదశేషు శ్రయధ్వమ్ పంచదశాః షోడశేషు శ్రయధ్వమ్ [౨౩] షోడశాః
 సప్తదశేషు శ్రయధ్వమ్ సప్తదశా అష్టాదశేషు శ్రయధ్వమ్ అష్టాదశా ఏకాన్నవిగ్ంశేషు
 శ్రయధ్వమ్ ఏకాన్నవిగ్ంశా విగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ విగ్ంశా ఏకవిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్

ఏకవిగ్ంశా ద్వావిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ | ద్వావిగ్ంశాస్త్రయోవిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ |
 త్రయోవిగ్ంశాశ్చతుర్విగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ | చతుర్విగ్ంశాః పంచవిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ |
 పంచవిగ్ంశాః షడ్విగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ | [౧౪] షడ్విగ్ంశాః సప్తవిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ |
 సప్తవిగ్ంశా అష్టావిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ | అష్టావిగ్ంశా ఏకాన్నత్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ |
 ఏకాన్న త్రిగ్ంశాస్త్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ | త్రిగ్ంశా ఏకత్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ | ఏకత్రిగ్ంశా
 ద్వాత్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ | ద్వాత్రిగ్ంశాస్త్రయస్త్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ ||
 దేవాస్త్రిరేకాదశాస్త్రయస్త్రిగ్ంశాః | ఉత్తరే భవత | ఉత్తరవర్తమాన ఉత్తరసత్వానః |
 యత్కామ ఇదం జుహోమి | తస్మై సమృద్ధ్యతామ్ | వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయీణామ్ |
 భూర్భువః స్వః స్వాహా || [౧౫]
 షష్ఠేషు శ్రయధ్వగ్ం పోడశేషు శ్రయధ్వగ్ం షడ్విగ్ంశేషు శ్రయధ్వముత్తరసత్వానశ్చత్వారి చ || 2 ||

అగ్నావిష్ణా సజోషసా | ఇమా వర్ధన్తు వాం గిరః | ద్యుమైర్వాజేభిరాగతమ్ | రాజ్ఞీ విరాజ్ఞీ |
 సమ్రాజ్ఞీ స్వరాజ్ఞీ | అర్చిః శోచిః | తపో హరో భాః | అగ్నిః సోమో బృహస్పతిః | విశ్వే దేవా
 భువనస్య గోపాః | తే సర్వే సంగత్య | ఇదం మే ప్రావతా వచః | వయగ్గ్ స్యామ పతయో
 రయీణామ్ | భూర్భువః స్వః స్వాహా || [౧౬]
 సంగత్య త్రీణి చ || 3 ||

అన్నపతేఽన్నస్య నో దేహి | అనమీవస్య శుష్మణః | ప్ర ప్రదాతారం తారిషః | ఊర్జం నో ధేహి
 ద్విపదే చతుష్పదే | అగ్నే పృథివీపతే | సోమ వీరుధాం పతే | త్వష్టః సమిధాం పతే |
 విష్ణవాశానాం పతే | మిత్ర సత్యానాం పతే | వరుణ ధర్మణాం పతే | [౧౭] మరుతో గణానాం
 పతయః | రుద్ర పశూనాం పతే | ఇన్ద్రోజసాం పతే | బృహస్పతే బ్రహ్మణస్పతే || ఆ రుచా
 రోచేఽహగ్గ్ స్వయమ్ | రుచా రురుచే రోచమానః | అతీత్యాదః స్వరాభరేహ | తస్మిన్ యోనౌ

ప్రజనౌ ప్రజాయేయ| వయగ్ స్యామ పతయో రయీణామ్| భూర్భువః స్వః స్వాహా||౨౮|
 వరుణ ధర్మణాం పతే స్వః స్వాహా ||4||

సప్త తే అగ్నే సమిధః సప్త జిహ్వః| సప్తర్షయః సప్త ధామ ప్రియాణి| సప్త హోత్రా అను
 విద్వాన్| సప్త యోనీరా పృణస్వా ఘృతేన| ప్రాచీ దిక్| అగ్నిర్దేవతా| అగ్నిగ్ం స దిశాం
 దేవం దేవతానామృచ్ఛతు| యో మైతస్యై దిశోఽభిదాసతి| దక్షిణా దిక్| ఇన్ద్రో దేవతా||౨౯||
 ఇన్ద్రగ్ం స దిశాం దేవం దేవతానామృచ్ఛతు| యో మైతస్యై దిశోఽభిదాసతి| ప్రతీచీ దిక్|
 సోమో దేవతా| సోమగ్ం స దిశాం దేవం దేవతానామృచ్ఛతు| యో మైతస్యై
 దిశోఽభిదాసతి| ఉదీచీ దిక్| మిత్రావరుణౌ దేవతా| మిత్రావరుణౌ స దిశాం దేవౌ
 దేవతానామృచ్ఛతు| యో మైతస్యై దిశోఽభిదాసతి||౩౦|| ఊర్ధ్వా దిక్| బృహస్పతిర్దేవతా|
 బృహస్పతిగ్ం స దిశాం దేవం దేవతానామృచ్ఛతు| యో మైతస్యై దిశోఽభిదాసతి| ఇయం
 దిక్| అదితిర్దేవతా| అదితిగ్ం స దిశాం దేవీం దేవతానామృచ్ఛతు| యో మైతస్యై
 దిశోఽభిదాసతి| పురుషో దిక్| పురుషో మే కామాన్ఢమర్థయతు||౩౧|| అన్దో జాగృవిః ప్రాణా
 అసాపేహి| బధిర ఆక్రన్దయితరపాన| అసాపేహి| ఉషసముషసమశీయ| అహమసో
 జ్యోతిరశీయ| అహమసోఽపోఽశీయ| వయగ్ స్యామ పతయో రయీణామ్| భూర్భువః
 స్వః స్వాహా||౩౨||

దక్షిణా దిగిన్ద్రో దేవతా మిత్రావరుణౌ స దిశాం దేవౌ దేవతానామృచ్ఛతు యో మైతస్యై దిశోఽభిదాసత్యర్థయతు నవ చ ||5||
 //

యత్తేఽచితం యదు చితం తే అగ్నే| యత్త ఊనం యదు తేఽతిరిక్తమ్|
 ఆదిత్యాస్తదజ్గిరసశ్చిన్వన్తు| విశ్వే తే దేవాశ్చితిమాపూరయన్తు|| చితశ్చాసి సంచితశ్చాస్యగ్నే|
 ఏతావాగ్శ్చాసి భూయాగ్శ్చాస్యగ్నే|| లోకం పృణ చ్చిద్రం పృణ| అథో సీద శివా త్వమ్|

ఇ॒న్ద్రాగ్ని॑ త్వా॒ బృ॒హ॒స్ప॒తిః॑ | అ॒స్మిన్ యో॒నావ॑సీషదన్ || [33] తయా॑ దే॒వతయా॑ఽఙ్గిర॒స్వద్భు॒వా
 సీ॒ద॥ తా॑ అ॒స్య సూ॒దదో॑హ॒సః | సోమ॑గ్గ్ శ్రీ॒ణన్తి॑ పృ॒శ్నయః॑ | జన్మ॑న్దే॒వానాం॑ వి॒శః | త్రి॒ష్వారో॑చ॒సే
 ది॒వః | తయా॑ దే॒వతయా॑ఽఙ్గిర॒స్వద్భు॒వా సీ॒ద॥ అగ్నే॑ దే॒వాగ్ం ఇ॒హోవ॑హ | జ॒జ్ఞానో
 వృ॒క్తబ॑ర్హిషే | అ॒సి హో॑తా న ఈ॒డ్యః॑ || అగ॑న్మ మ॒హ మన॑సా యవి॒ష్మమ్ | [34] యో
 దీ॒దాయ॑ స॒మిద్ధ॑ స్వే దు॒రోణే॑ | చి॒త్రభా॑నూ రోద॒సీ అ॒న్తరు॑ర్వీ | స్వా॒హుతం॑ వి॒శ్వతః॑
 ప్ర॒త్యఞ్చ॑మ్ || మే॒ధాకా॑రం విద॒థస్య॑ ప్ర॒సాధ॑నమ్ | అగ్ని॑గ్ం హో॒తారం॑ పరి॒భూత॑మం
 మ॒తిమ్ | త్వామ॑ర్భస్య హ॒విషః॑ స॒మాన॑మిత్ | త్వాం మ॒హో వృ॑ణతే నరో నా॒న్యం త్వత్ |
 మ॒నుష్వ॑త్త్వా నిధీ॒మహి॑ || మ॒నుష్వ॑థ్సమిధీ॒మహి॑ | అగ్నే॑ మ॒నుష్వ॑దఙ్గిరః | [35] దే॒వాన్
 దే॒వాయ॑తే య॒జ || అగ్ని॑ర్ హి వా॒జినం॑ విశే | దదా॒తి వి॒శ్వచ॑ర్షణిః | అగ్ని॑ రా॒యే
 స్వా॒భువ॑మ్ | స ప్రి॒తో యా॒తి వా॒ర్యమ్ | ఇ॒షగ్గ్ స్తో॒తృభ్య॑ ఆ॒భర॑ || పృ॒ష్టో ది॒వి పృ॒ష్టో అ॒గ్నిః
 పృ॒థి॒వ్యామ్ | పృ॒ష్టో వి॒శ్వా ఓ॒షధీ॑రావి॒వేశ॑ | పై॒శ్వాన॑రః సహ॒సా పృ॒ష్టో అ॒గ్నిః | స నో॑ ది॒వా స
 రి॒షః పా॑తు నక్తమ్ || [36]

అ॒సీష॑దన్ యవి॒ష్మమ॑జ్గిరో నక్తమ్ ||6||

అ॒యం వా॒వ యః॑ ప॒వతే॑ | సోఽగ్ని॑ర్నాచి॒కేతః॑ | స య॑త్ప్రాజ్ఞ॒వతే॑ | తద॑స్య శిరః | అ॒థ
 య॒ద్దక్షి॑ణా | స దక్షి॑ణః పక్షః | అ॒థ య॑త్ప్రత్యక్ | తత్పు॒చ్ఛమ్ | యదు॑దజ్ | స ఉ॒త్తరః॑ పక్షః |
 [37] అ॒థ య॑ద్ధన్వ॒వాతి॑ | తద॑స్య స॒మఞ్చ॑నం చ ప్ర॒సార॑ణం చ | అథో॑ స॒మ్పదే॑వాస్య సా || సగ్ం
 హ వా॑ అ॒స్మై స కా॑మః ప॒ద్యతే॑ | యత్కా॒మో య॑జతే | యోఽగ్ని॑ం నాచి॒కేతం॑ చి॒నుతే॑ | య
 ఉ॒ చైన॑మే॒వం వే॑ద | యో హ వా॑ అగ్ని॑ర్నాచి॒కేతస్యా॑యతనం ప్రతి॒ష్ఠాం వే॑ద | ఆ॒యత॑నవాన్
 భ॒వతి॑ గచ్ఛ॒తి ప్రతి॑ష్ఠామ్ | [38] హిర॑ణ్యం వా అగ్ని॑ర్నాచి॒కేతస్యా॑యతనం ప్రతి॒ష్ఠా | య ఏ॒వం
 వే॑ద | ఆ॒యత॑నవాన్ భ॒వతి॑ గచ్ఛ॒తి ప్రతి॑ష్ఠామ్ | యో హ వా॑ అగ్ని॑ర్నాచి॒కేతస్య॑ శరీ॒రం వే॑ద |
 సశరీ॑ర ఏ॒వ స్వ॒ర్గం లో॑కమే॒తి | హిర॑ణ్యం వా అగ్ని॑ర్నాచి॒కేతస్య॑ శరీ॒రమ్ | య ఏ॒వం వే॑ద |

స॒శరీ॑ర ఏ॒వ స్వ॑ర్గం లో॒కమే॑తి॥ అథో॑ యథా॑ రు॒క్మ ఉ॑త్త॒ష్టో భా॑య్యాత్[౩౯] ఏ॒వమే॒వ స
 తే॑జసా॒ యశ॑సా॒ అస్మి॑గ్గ్శ్చ లో॒కేఽము॑ష్మిగ్గ్శ్చ భా॑తి॥ ఉ॒రవో॑ హ పై నామై॒తే లో॒కాః॑
 యేఽవ॑రేణాదిత్యమ్॑ అథ హై॒తే వరీ॑యాగ్ంసో లో॒కాః॑ యే ప॑రేణాదిత్యమ్॑ అ॒న్తవ॑న్తగ్ం హ
 వా ఏ॒ష క్ష॑య్యం లో॒కం జ॑యతి॒ యోఽవ॑రేణాదిత్యమ్॑ అథ హై॒షోఽన॑న్తమపారమక్షయ్యం
 లో॒కం జ॑యతి॒ యః ప॑రేణాదిత్యమ్॑[౪౦] అ॒నన్త॑గ్ం హ వా అపారమక్షయ్యం లో॒కం జ॑యతి॒
 యోఽగ్నిం॑ నాచి॒కేతం॑ చి॒నుతే॑ య ఉ చై॒నమే॒వం వే॑ద॥ అథో॑ యథా॑ రథే॒ తిష్ఠ॑న్ పక్ష॒సీ
 ప॑ర్యావర్తమాసే ప్రత్య॒పేక్ష॑తే॒ ఏవ॑మహోరాత్రే ప్రత్య॒పేక్ష॑తే॒ నాస్యా॑హోరాత్రే లో॒కమా॑పుతః॒
 యోఽగ్నిం॑ నాచి॒కేతం॑ చి॒నుతే॑ య ఉ చై॒నమే॒వం వే॑ద॥[౪౦]

ఉత్త॑రః పక్షో గచ్ఛతి ప్రతిష్ఠాం భాయ్యాద్యః పరేణాదిత్యమష్టా చ ॥7॥

ఉ॒శన్ హ పై వా॑జశ్రవ॒సః స॑ర్వవేద॒సం ద॑దౌ॒ తస్య॑ హ నచి॒కేతా॑ నామ పుత్ర ఆ॒స॒ తగ్ం హ
 కు॒మార॑గ్ం స॒న్తమ్॑ దక్షిణాసు నీ॒యమా॑నాసు శ్రద్ధాఽవి॒వేశ॑ స హో॒వాచ॑ తత క॒స్మై
 మాం దా॒స్యసీ॑తి ద్వి॒తీయం॑ తృ॒తీయమ్॑ తగ్ం హ పరీ॒త ఉ॑వాచ॒ మృత్య॑వే త్వా
 దదామీ॒తి తగ్ం హ స్మో॒త్థితం॑ వాగభివదతి[౪౧] గౌత॑మ కుమారమితి స హో॒వాచ॑ పరే॒హి
 మృత్యోర్గృహ్ం॑ మృత్య॒వే వై త్వాదా॑మితి తం వై ప్ర॒వస॑న్తం గ॒న్తాసీ॑తి హో॒వాచ॑ తస్య స్మ
 తిస్తో రాత్రీ॒రనా॑శ్వాన్ గృహే వస॒తాత్ స యది॑ త్వా పృచ్ఛేత్ కుమార క॒తి
 రాత్రీ॒రవా॑ధ్నీరితి తిస్త ఇతి ప్రతిబ్రాతాత్ కిం ప్రథ॒మాగ్ం రాత్రి॑మాశ్నా ఇతి[౪౩] ప్ర॒జాం త
 ఇతి కిం ద్వి॒తీయా॑మితి పశూగ్స్త ఇతి కిం తృ॒తీయా॑మితి సాధుకృత్యాం త ఇతి తం వై
 ప్ర॒వస॑న్తం జగామ తస్య హ తిస్తో రాత్రీ॒రనా॑శ్వాన్ గృహ ఉ॒వాస॑ తమాగత్య పప్రచ్ఛ
 కుమార క॒తి రాత్రీ॒రవా॑ధ్నీరితి తిస్త ఇతి ప్రత్యు॒వాచ॑[౪౪] కిం ప్రథ॒మాగ్ం రాత్రి॑మాశ్నా ఇతి
 ప్ర॒జాం త ఇతి కిం ద్వి॒తీయా॑మితి పశూగ్స్త ఇతి కిం తృ॒తీయా॑మితి సాధుకృత్యాం త
 ఇతి॥ నమస్తే అస్తు భగవ ఇతి హో॒వాచ॑ వరం వృణీ॒ష్వేతి పి॒తర॑మే॒వ జీ॑వన్నయానీతి

ద్వి॒తీ॒యం॑ వృ॒ణీ॒ష్యేతి॑[౪౫] ఇ॒ష్టా॒పూ॒ర్త॒యా॒ర్మే॒క్షి॒తిం॑ బ్రా॒హ్మీ॒తి హో॑వాచ॒ తస్మై॑ హై॒త॒మగ్నిం॑
 నాచి॑కే॒త॒ము॒వాచ॒॑ తతో॒ వై తస్యే॑ష్టా॒పూ॒ర్తే నా క్షీ॑యేతే॒ నాస్యే॑ష్టా॒పూ॒ర్తే క్షీ॑యేతే॒ యోఽగ్నిం॑
 నాచి॑కే॒తం చి॒నుతే॒॑ య ఉ చై॒నమే॒వం వే॒ద॒ తృ॒తీ॒యం వృ॒ణీ॒ష్యేతి॑ పు॒నర్మృ॒త్యోర్మే॒కప॑జి॒తిం
 బ్రా॒హ్మీ॒తి హో॑వాచ॒ తస్మై॑ హై॒త॒మగ్నిం॑ నాచి॑కే॒త॒ము॒వాచ॒॑ తతో॒ వై సోఽప॑
 పు॒నర్మృ॒త్యుమ॑జ॒యత్[౪౬] అప॑ పు॒నర్మృ॒త్యుం జ॒యతి॒॑ యోఽగ్నిం॑ నాచి॑కే॒తం చి॒నుతే॒॑ య
 ఉ చై॒నమే॒వం వే॒ద॒॥ ప్ర॒జాప॑తి॒ర్వై ప్ర॒జాకా॑మస్తపోఽత॒ప్యత॒॑ స హి॑ర॒ణ్యము॒దా॒స్యతే॑ తదగ్నౌ
 ప్రా॒స్యతే॑ తదస్మై॒ నాచృ॑ద॒యత్ తద్ద్వి॒తీ॒యం ప్రా॒స్యతే॑ తదస్మై॒ నైవాచృ॑ద॒యత్
 తత్తృ॒తీ॒యం ప్రా॒స్యతే॑[౪౭] తదస్మై॒ నైవాచృ॑ద॒యత్ తదాత్మ॑న్నే॒వ హృ॑ద॒యేఽగ్నౌ పై॒శ్వాన॑రే
 ప్రా॒స్యతే॑ తదస్మా॒ అచృ॑ద॒యత్ తస్మాద్ధి॑ర॒ణ్యం క॒నిష్ఠం॑ ధ॒నానా॑మ్ భు॒జ్జత్ప్రి॒యత॑మమ్
 హృ॒ద॒య॒జగ్ం॑ హి॒ స వై తమే॒వ నా॒వి॒న్దతే॒॑ యస్మై॒ తాం దక్షి॑ణామసే॒ప్యతే॑ తాగ్ం
 స్వా॒యే॒వ హ॑స్త్తాయ దక్షి॑ణాయాన॒యత్ తాం ప్ర॑త్యగృహ్ణా॒త్[౪౮] దక్షా॑య త్వా దక్షి॑ణాం
 ప్రతి॑గృహ్ణామీ॒తి సోఽదక్ష॑త దక్షి॑ణాం ప్రతి॑గృహ్య॒ దక్షతే॑ హ వై దక్షి॑ణాం ప్రతి॑గృహ్య॒ య
 ఏ॒వం వే॒ద॒॥ ఏ॒తద్ధ॑ స్మ వై తద్వి॒ద్వాగ్ంసో॑ వాజశ్ర॒వసా॑ గో॒తమాః॑ అప్య॒నూదే॑శ్యాం దక్షి॑ణాం
 ప్రతి॑గృహ్ణన్తి॒ ఉభ॑యే॒న వ॒యం దక్షి॑ష్యామహ ఏ॒వ దక్షి॑ణాం ప్రతి॑గృహ్యే॒తి తేఽదక్ష॑న్త
 దక్షి॑ణాం ప్రతి॑గృహ్య॒ దక్షతే॑ హ వై దక్షి॑ణాం ప్రతి॑గృహ్య॒ య ఏ॒వం వే॒ద॒ ప్రహా॑న్యం
 వీ॒నాతి॑[౪౯]

వద॒త్యా॒శ్న ఇ॒త్యు॒వాచ॑ ద్వి॒తీ॒యం వృ॒ణీ॒ష్యేత్య॑జయత్తృ॒తీ॒యం ప్రా॒స్యదగ్ం॒హ్మద్య॑ ఏ॒వం వే॒దైకం॑ చ ॥౪౮॥

తగ్ం హై॒తమే॑కే పశు॒బన్ధ॑ ఏ॒వోత్త॑రపే॒ద్వాం చి॒న్వతే॑ ఉత్త॒రపే॒ది స॒మ్మిత॑ ఏ॒షోఽగ్ని॑రి॒తి వద॑న్తః
 తన్న తథా కు॒ర్యాత్ ఏ॒త॒మగ్నిం॑ కామే॒న వ్య॑ర్ధయేత్ స ఏ॒నం కామే॒న వ్యృ॑ద్ధః కామే॒న
 వ్య॑ర్ధయేత్ సౌమ్యే వాపై॒నమ॑ద్వరే చి॒న్వీత॑ యత్ర వా భూ॒యిష్యా॑ ఆహు॒తయో॑
 హూ॒యేరన్మే॑ ఏ॒త॒మగ్నిం॑ కామే॒న స॒మర్ధ॑యతి స ఏ॒నం కామే॒న స॒మృ॑ద్ధః[౫౦] కామే॒న

సమర్థయతి॥ అథ హైనం పురర్షయః॥ ఉత్తరవేద్యామేవ సత్రియమచిన్వత॥ తతో వై
 తేఽవిన్దంత ప్రజామ్॥ అభి స్వర్గం లోకమజయన్॥ విన్దత ఏవ ప్రజామ్॥ అభి స్వర్గం లోకం
 జయతి॥ యోఽగ్నిం నాచికేతం చినుతే॥ య ఉ చైనమేవం వేద॥ అథ హైనం వాయుర్
 ఋద్ధికామః॥ [౫౦] యథాన్యప్తమేవోపదధే॥ తతో వై స ఏతామృద్ధిమార్ధ్నోత్॥ యామిదం
 వాయుర్ ఋద్ధః॥ ఏతామృద్ధిమృద్ధోతి॥ యామిదం వాయుర్ ఋద్ధః॥ యోఽగ్నిం
 నాచికేతం చినుతే॥ య ఉ చైనమేవం వేద॥ అథ హైనం గోబలో వార్షః పశుకామః॥
 పాఙ్క్తమేవ చిక్యే॥ పశ్చ పురస్తాత్॥ [౫౧] పశ్చ దక్షిణతః॥ పశ్చ పశ్చాత్॥ పశ్చోత్తరతః॥
 ఏకాం మధ్యే॥ తతో వై స సహస్రం పశూన్ ప్రాప్నోత్॥ ప్ర సహస్రం పశూనాప్నోతి॥ యోఽగ్నిం
 నాచికేతం చినుతే॥ య ఉ చైనమేవం వేద॥ అథ హైనం ప్రజాపతిర్జ్యేష్ఠ్యకామో
 యశస్కామః ప్రజననకామః॥ త్రివృతమేవ చిక్యే॥ [౫౨] సప్త పురస్తాత్॥ తిస్రో దక్షిణతః॥ సప్త
 పశ్చాత్॥ తిస్ర ఉత్తరతః॥ ఏకాం మధ్యే॥ తతో వై స ప్ర యశో జ్యేష్ఠ్యమాప్నోత్॥ ఏతాం
 ప్రజాతిం ప్రాజాయత॥ యామిదం ప్రజాః ప్రజాయన్తే॥ త్రివృద్వై జ్యేష్ఠ్యమ్॥ మాతా పితా
 పుత్రః॥ [౫౩] త్రివృత్ప్రజననమ్॥ ఉపస్థో యోనిర్మధ్యమా॥ ప్ర యశో జ్యేష్ఠ్యమాప్నోతి॥ ఏతాం
 ప్రజాతిం ప్రజాయతే॥ యామిదం ప్రజాః ప్రజాయన్తే॥ యోఽగ్నిం నాచికేతం చినుతే॥ య ఉ
 చైనమేవం వేద॥ అథ హైనమిన్ద్రో జ్యేష్ఠ్యకామః॥ ఊర్ధ్వా ఏవోపదధే॥ తతో వై స
 జ్యేష్ఠ్యమగచ్ఛత్॥ [౫౪] జ్యేష్ఠ్యం గచ్ఛతి॥ యోఽగ్నిం నాచికేతం చినుతే॥ య ఉ చైనమేవం
 వేద॥ అథ హైనమసావాదిత్యః స్వర్గకామః॥ ప్రాచీరేవోపదధే॥ తతో వై సోఽభి స్వర్గం
 లోకమజయత్॥ అభి స్వర్గం లోకం జయతి॥ యోఽగ్నిం నాచికేతం చినుతే॥ య ఉ
 చైనమేవం వేద॥ స యదీచ్ఛేత్॥ [౫౫] తేజస్వీ యశస్వీ బ్రహ్మవర్చసీ స్యామితి॥
 ప్రాజాహోతుర్ధిష్ణాదుధ్సర్పేత్॥ యేయం ప్రాగాద్యశస్వతీ॥ సా మా ప్రోర్ణోతు॥ తేజసా
 యశసా బ్రహ్మవర్చసేనేతి॥ తేజస్వీవ యశస్వీ బ్రహ్మవర్చసీ భవతి॥ అథ యదీచ్ఛేత్॥
 భూయిష్ఠం మే శ్రద్ధధీరన్॥ భూయిష్ఠా దక్షిణా నయేయురితి॥ దక్షిణాసు నీయమానాసు

ప్రాచ్యేహి ప్రాచ్యేహితి ప్రాచీ జుషాణా వేత్వాజ్యస్య స్వాహేతి సువేణోపహత్యాహవనీయే
 జుహుయాత్ | [౫౭] భూయిష్ఠమేవాస్మై శ్రద్ధధతే | భూయిష్ఠా దక్షిణా నయన్తి ||
 పురీషముపదాయ | చితిక్లుప్తిభిరభిమృశ్య | అగ్నిం ప్రణీయోపసమాదాయ | చతస్ర ఏతా
 ఆహుతీర్జుహోతి | త్వమగ్నే రుద్ర ఇతి శతరుద్రీయస్య రూపమ్ | అగ్నావిష్ణా ఇతి
 వసోర్ధారాయాః | అన్నపత ఇత్యన్నహోమః | సప్త తే అగ్నే సమిధః సప్త జిహ్వో ఇతి విశ్వప్రీ ||

[౫౮]

సమృద్ధ ఋద్ధికామః పురస్తాచ్ఛిక్యే పుత్రోగచ్ఛదిచ్ఛేజ్జుహుయాద్విశ్వప్రీ ||9||
 పురర్షయో వాయుర్గోబలః సహస్రం ప్రజాపతిస్త్రీవృదిన్తోసావాదిత్యః స యదీచ్ఛేత్ ||

యాం ప్రథమామిష్ఠకాముపదధాతి | ఇమం తయా లోకమభి జయతి | అథో యా
 అస్మిల్లోకే దేవతాః | తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి | యాం
 ద్వితీయాముపదధాతి | అన్తరిక్షలోకం తయాభిజయతి | అథో యా అన్తరిక్షలోకే దేవతాః |
 తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి | యాం తృతీయాముపదధాతి | అముం తయా
 లోకమభిజయతి | [౫౯] అథో యా అముష్మిల్లోకే దేవతాః | తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం
 సలోకతామాప్నోతి | అథో యా అమూరితరా అష్టాదశ | య ఏవామీ ఉరవశ్చ
 వరీయాగ్ంసశ్చ లోకాః | తాసేవ తాభిరభిజయతి | కామచారో హ వా అస్యోరుషు చ
 వరీయస్సు చ లోకేషు భవతి | యోగ్ం నాచికేతం చినుతే | య ఉ చైనమేవం వేద ||
 సంవత్సరో వా అగ్నిర్నాచికేతః | తస్య వసంతః శిరః | [౬౦] గ్రీష్మో దక్షిణః పక్షః | వర్షా ఉత్తరః |
 శరత్పుచ్ఛమ్ | మాసాః కర్మకారాః | అహోరాత్రే శతరుద్రీయమ్ | పర్జన్యో వసోర్ధారా | యథా
 పై పర్జన్యః సువృష్టం వృష్ట్యా | ప్రజాభ్యః సర్వాన్ కామాన్ధన్వంపూరయతి | ఏవమేవ స తస్య
 సర్వాన్ కామాన్ధన్వంపూరయతి | యోగ్ం నాచికేతం చినుతే | [౬౦] య ఉ చైనమేవం వేద ||
 సంవత్సరో వా అగ్నిర్నాచికేతః | తస్య వసంతః శిరః | గ్రీష్మో దక్షిణః పక్షః | వర్షాః పుచ్ఛమ్ |

శరదుత్తరః పక్షః॥ హేమన్తో మధ్యమ్॥ పూర్వపక్షాశ్చితయః॥ అపరపక్షాః పురీషమ్॥
 అహోరాత్రాణీష్టకాః॥ ఏష వావ సోఽగ్నిరగ్నిమయః పునర్ణవః॥ అగ్నిమయో హ వై పునర్ణవో
 భూత్వా॥ స్వర్గం లోకమేతి॥ ఆదిత్యస్య సాయుజ్యమ్॥ యోఽగ్నిం నాచికేతం చినుతే॥ య ఉ
 చైనమేవం వేద॥[౬౨]

అముం తయా లోకమభి జయతి శిరశ్చినుత ఇష్టకాష్టట్పు ॥10॥
 లోకస్త్వమగ్నేఽగ్నావిష్ణు అన్నపతే సప్త తే అగ్నే యత్తే చితమయం వావోశన్ హ వై తగ్ం హైతం యాం ప్రథమామిష్టకాం
 దశ ॥10॥

లోక ఆదిత్య ఓజోఽస్మార్థ్వా దిగనంతగ్ం హ వై కామేన గ్రీష్మో ద్విషష్టః ॥62॥
 లోకోసీయ ఉచైనమేవం వేద॥

॥హరిః ఓమ్॥

తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే ద్వాదశ ప్రపాఠకః

॥చాతుర్హోత్రచయనం వైశ్వసృజచయనం చ॥

హరిః ఓమ్॥ తుభ్యం తా అజ్గిరస్తమాశ్యామ తం కామమగ్నే॥ ఆశానాం త్వా విశ్వా ఆశాః॥
అను నోద్యానుమతిరన్ విదనుమతే త్వమ్॥ కామో భూతస్య కామస్తదగ్నే॥ బ్రహ్మ
జజ్ఞానం పితా విరాజామ్॥ యజ్ఞో రాయోయం యజ్ఞః॥ ఆపో భద్రా ఆదితృశ్యామి॥
తుభ్యం భరన్తి యో దేహ్యః॥ పూర్వం దేవా అపరేణ ప్రాణాపానౌ॥ హవ్యవాహగ్న్ స్వీష్టమ్॥

[౧]

తుభ్యం దశ ॥1॥

దేవేభ్యో వై స్వర్గో లోకస్తిరోభవత్॥ తే ప్రజాపతిమబ్రువన్॥ ప్రజాపతే స్వర్గో వై నో
లోకస్తిరోభవాత్॥ తమన్ విచ్ఛేతి॥ తం యజ్ఞక్రతుభిరన్వేచ్ఛత్॥ తం
యజ్ఞక్రతుభిర్నాన్వవిన్దత్॥ తమిష్టిభిరన్వేచ్ఛత్॥ తమిష్టిభిరన్వవిన్దత్॥ తదిష్టినామిష్టిత్వమ్॥
ఏష్టయా హ వై నామ॥ తా ఇష్టయ ఇత్యాచక్షతే పరోక్షేణ॥ పరోక్షప్రియా ఇవ హి దేవాః॥[౨]
తమాశాబ్రవీత్॥ ప్రజాపత ఆశయా వై శ్రామ్యసి॥ అహము వా ఆశాస్మి॥ మాం ను
యజస్వ॥ అథ తే సత్యాశా భవిష్యతి॥ అను స్వర్గం లోకం వేధ్స్యసీతి॥ స ఏతమగ్నయే
కామాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్॥ ఆశాయై చరుమ్॥ అనుమత్యై చరుమ్॥ తతో
వై తస్య సత్యాశాభవత్॥ అను స్వర్గం లోకమవిన్దత్॥ సత్యా హ వా అస్యాశా భవతి॥
అను స్వర్గం లోకం విన్దతి॥ య ఏతేన హవిషా యజతే॥ య ఉ చైనదేవం వేద॥ సోత్ర
జుహోతి॥ అగ్నయే కామాయ స్వాహాశాయై స్వాహా॥ అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే

స్వా॑హా॒ స్వ॒ర్గా॒య॒ లో॒కాయ॒ స్వా॑హా॒ఽగ్న॒యే॒ స్వి॒ష్ట॒కృ॒తే॒ స్వా॑హేతి॥ [3] తం॒ కా॒మో॒ఽబ్ర॒వీ॒త్ |
 ప్ర॒జా॒పతే॒ కా॒మే॒న॒ వై శ్రా॒మ్య॒సి | అ॒హ॒ము॒ వై కా॒మో॒ఽస్మి॒ మాం ను॒ య॒జ॒స్వ | అథ॑ తే॒ సత్యః॑
 కా॒మో భ॒వి॒ష్యతి॒ | అను॒ స్వ॒ర్గం లో॒కం వే॒ధ్స్య॒సీతి॒ | స ఏ॒త॒మ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑
 పు॒రో॒డా॒శ॒మ॒ష్టాక॑పాలం నిర॒వ॒పత్ | కా॒మాయ॑ చ॒రుమ్ | అను॒మ॒త్యై చ॒రుమ్ | తతో॒ వై త॒స్య
 సత్యః॑ కా॒మో॒ఽభ॒వత్ | అను॒ స్వ॒ర్గం లో॒కమ॑వి॒న్దత్ | సత్యో॒ హ వా॒ అ॒స్య కా॒మో భ॒వతి॒ | అను॒
 స్వ॒ర్గం లో॒కం వి॒న్దతి॒ | య ఏ॒తే॒న హ॒వి॒షా య॒జతే॒ | య ఉ॒ చై॒నదే॒వం వే॒ద | సో॒ఽత్ర॒ జు॒హోతి॒ |
 అ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑ స్వా॑హా॒ కా॒మాయ॑ స్వా॑హా॒ | అను॒మ॒త్యై స్వా॑హా॒ ప్ర॒జా॒పతయే॒ స్వా॑హా॒ |
 స్వ॒ర్గా॒య॒ లో॒కాయ॒ స్వా॑హా॒ఽగ్న॒యే॒ స్వి॒ష్ట॒కృ॒తే॒ స్వా॑హేతి॥ [4] తం॒ బ్ర॒హ్మ॒బ్ర॒వీ॒త్ | ప్ర॒జా॒పతే॒
 బ్ర॒హ్మ॒ణా వై శ్రా॒మ్య॒సి | అ॒హ॒ము॒ వై బ్ర॒హ్మ॒స్మి॒ మాం ను॒ య॒జ॒స్వ | అథ॑ తే॒ బ్ర॒హ్మ॒ణ్వాన్
 య॒జ్ఞో భ॒వి॒ష్యతి॒ | అను॒ స్వ॒ర్గం లో॒కం వే॒ధ్స్య॒సీతి॒ | స ఏ॒త॒మ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑
 పు॒రో॒డా॒శ॒మ॒ష్టాక॑పాలం నిర॒వ॒పత్ | బ్ర॒హ్మ॒ణే చ॒రుమ్ | అను॒మ॒త్యై చ॒రుమ్ | తతో॒ వై త॒స్య
 బ్ర॒హ్మ॒ణ్వాన్ య॒జ్ఞో॒ఽభ॒వత్ | అను॒ స్వ॒ర్గం లో॒కమ॑వి॒న్దత్ | బ్ర॒హ్మ॒ణ్వాన్ హ వా॒ అ॒స్య య॒జ్ఞో
 భ॒వతి॒ | అను॒ స్వ॒ర్గం లో॒కం వి॒న్దతి॒ | య ఏ॒తే॒న హ॒వి॒షా య॒జతే॒ | య ఉ॒ చై॒నదే॒వం వే॒ద |
 సో॒ఽత్ర॒ జు॒హోతి॒ | అ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑ స్వా॑హా॒ బ్ర॒హ్మ॒ణే స్వా॑హా॒ | అను॒మ॒త్యై స్వా॑హా॒
 ప్ర॒జా॒పతయే॒ స్వా॑హా॒ | స్వ॒ర్గా॒య॒ లో॒కాయ॒ స్వా॑హా॒ఽగ్న॒యే॒ స్వి॒ష్ట॒కృ॒తే॒ స్వా॑హేతి॥ [5] తం॒
 య॒జ్ఞో॒ఽబ్ర॒వీ॒త్ | ప్ర॒జా॒పతే॒ య॒జ్ఞే॒న వై శ్రా॒మ్య॒సి | అ॒హ॒ము॒ వై య॒జ్ఞో॒ఽస్మి॒ మాం ను॒
 య॒జ॒స్వ | అథ॑ తే॒ సత్యో॒ య॒జ్ఞో భ॒వ॒ష్యతి॒ | అను॒ స్వ॒ర్గం లో॒కం వే॒ధ్స్య॒సీతి॒ | స ఏ॒త॒మ॒గ్న॒యే
 కా॒మాయ॑ పు॒రో॒డా॒శ॒మ॒ష్టాక॑పాలం నిర॒వ॒పత్ | య॒జ్ఞాయ॑ చ॒రుమ్ | అను॒మ॒త్యై చ॒రుమ్ |
 తతో॒ వై త॒స్య సత్యో॒ య॒జ్ఞో॒ఽభ॒వత్ | అను॒ స్వ॒ర్గం లో॒కమ॑వి॒న్దత్ | సత్యో॒ హ వా॒ అ॒స్య య॒జ్ఞో
 భ॒వతి॒ | అను॒ స్వ॒ర్గం లో॒కం వి॒న్దతి॒ | య ఏ॒తే॒న హ॒వి॒షా య॒జతే॒ | య ఉ॒ చై॒నదే॒వం వే॒ద |
 సో॒ఽత్ర॒ జు॒హోతి॒ | అ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑ స్వా॑హా॒ య॒జ్ఞాయ॑ స్వా॑హా॒ | అను॒మ॒త్యై స్వా॑హా॒
 ప్ర॒జా॒పతయే॒ స్వా॑హా॒ | స్వ॒ర్గా॒య॒ లో॒కాయ॒ స్వా॑హా॒ఽగ్న॒యే॒ స్వి॒ష్ట॒కృ॒తే॒ స్వా॑హేతి॥ [6]

త॒మా॒పో॒ఽబ్రు॒వన్న్ | ప్ర॒జా॒పతే॒ఽపు॒న వై స॒ర్వే కా॒మాః శ్రి॒తాః | వ॒య॒ము వా ఆ॒పః స్మ॑ః |
 అ॒స్మా॒న్ను య॒జస్వ॑ | అథ త్వ॒యి స॒ర్వే కా॒మాః శ్ర॒యిష్య॑న్తే | అను స్వ॒ర్గం లో॒కం వే॒ధస్య॑సీ॒తి |
 స ఏ॒త॒మ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑ పు॒రో॒డా॒శ॒మ॒ష్టాక॑పాలం నిర॒వప॑త్ | అ॒ద్యృశ్చ॑రుమ్ | అనుమ॒త్త్యై
 చ॒రుమ్ | తతో వై తస్మి॒న్ స॒ర్వే కా॒మా అశ్ర॑యన్త | అను స్వ॒ర్గం లో॒కమ॑వి॒న్దత్ | స॒ర్వే హ వా
 అ॒స్మిన్ కా॒మాః శ్ర॒యన్తే | అను స్వ॒ర్గం లో॒కం వి॒న్దతి॑ | య ఏ॒తేన॑ హ॒విషా॑ య॒జతే॑ | య ఉ
 చై॒నదే॑వం వే॒ద | సో॒ఽత్ర జు॒హోతి॑ | అ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑ స్వా॒హాఽద్యృః॑ స్వా॒హా | అనుమ॒త్త్యై
 స్వా॒హా ప్ర॒జా॒పత॑యే స్వా॒హా | స్వ॒ర్గా॒య లో॒కాయ॑ స్వా॒హాఽగ్న॒యే స్వి॒ష్టకృ॑తే స్వా॒హేతి॑ || [2]
 త॒మ॒గ్ని॒ర్బలి॑మాన॒బ్రవీ॑త్ | ప్ర॒జా॒పతే॒ఽగ్న॒యే వై బ॒లిమ॑తే స॒ర్వాణి॑ భూ॒తాని॑ బ॒లిగ్ం హ॑రన్తి |
 అ॒హ॒ము వా అ॒గ్ని॒ర్బలి॑మాన॒స్మి | మాం ను య॒జస్వ॑ | అథ తే స॒ర్వాణి॑ భూ॒తాని॑ బ॒లిగ్ం
 హ॑రిష్యన్తి | అను స్వ॒ర్గం లో॒కం వే॒ధస్య॑సీ॒తి | స ఏ॒త॒మ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑
 పు॒రో॒డా॒శ॒మ॒ష్టాక॑పాలం నిర॒వప॑త్ | అ॒గ్న॒యే బ॒లిమ॑తే చ॒రుమ్ | అనుమ॒త్త్యై చ॒రుమ్ | తతో
 వై తస్మై స॒ర్వాణి॑ భూ॒తాని॑ బ॒లిమ॑హరన్న్ | అను స్వ॒ర్గం లో॒కమ॑వి॒న్దత్ | స॒ర్వాణి॑ హ వా
 అస్మై భూ॒తాని॑ బ॒లిగ్ం హ॑రన్తి | అను స్వ॒ర్గం లో॒కం వి॒న్దతి॑ | య ఏ॒తేన॑ హ॒విషా॑ య॒జతే॑ |
 య ఉ చై॒నదే॑వం వే॒ద | సో॒ఽత్ర జు॒హోతి॑ | అ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑ స్వా॒హాఽగ్న॒యే బ॒లిమ॑తే
 స్వా॒హా | అనుమ॒త్త్యై స్వా॒హా ప్ర॒జా॒పత॑యే స్వా॒హా | స్వ॒ర్గా॒య లో॒కాయ॑ స్వా॒హాఽగ్న॒యే
 స్వి॒ష్టకృ॑తే స్వా॒హేతి॑ || [3] త॒మ॒ను॒వి॒త్తిర॑బ్రవీత్ | ప్ర॒జా॒పతే॒ స్వ॒ర్గం వై లో॒కమ॑నువి॒విధ॑సి |
 అ॒హ॒ము వా అను॒వి॒త్తిర॑స్మి | మాం ను య॒జస్వ॑ | అథ తే స॒త్యా॒ను॒వి॒త్తిర్భ॑విష్యతి | అను
 స్వ॒ర్గం లో॒కం వే॒ధస్య॑సీ॒తి | స ఏ॒త॒మ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑ పు॒రో॒డా॒శ॒మ॒ష్టాక॑పాలం నిర॒వప॑త్ |
 అనువి॒త్త్యై చ॒రుమ్ | అనుమ॒త్త్యై చ॒రుమ్ | తతో వై తస్య స॒త్యా॒ను॒వి॒త్తిర॑భవత్ | అను
 స్వ॒ర్గం లో॒కమ॑వి॒న్దత్ | స॒త్యా హ వా అ॒స్యాను॒వి॒త్తిర్భ॑వతి | అను స్వ॒ర్గం లో॒కం వి॒న్దతి॑ | య
 ఏ॒తేన॑ హ॒విషా॑ య॒జతే॑ | య ఉ చై॒నదే॑వం వే॒ద | సో॒ఽత్ర జు॒హోతి॑ | అ॒గ్న॒యే కా॒మాయ॑
 స్వా॒హాఽను॒వి॒త్త్యై స్వా॒హా | అనుమ॒త్త్యై స్వా॒హా ప్ర॒జా॒పత॑యే స్వా॒హా | స్వ॒ర్గా॒య లో॒కాయ॑

స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి॥ [౯] తా వా ఏతాః సప్త స్వర్గస్య లోకస్య ద్వారః॥
 దివశ్శ్యేనయోఽనువిత్యయో నామ॥ ఆశా ప్రథమాగ్ం రక్షతి॥ కామో ద్వితీయామ్॥ బ్రహ్మ
 తృతీయామ్॥ యజ్ఞశ్చతుర్థీమ్॥ ఆపః పంచమీమ్॥ అగ్నిర్బలిమాన్తష్ఠీమ్॥ అనువితతిః
 సప్తమీమ్॥ అను హ వై స్వర్గం లోకం విన్దతి॥ కామచారోఽస్య స్వర్గే లోకే భవతి॥ య
 ఏతాభిరిష్టిభిర్యజతే॥ య ఉ వైనా ఏవం వేద॥ తాస్వన్ విష్టి॥ పష్టోహీవరాం దద్యాత్కగ్ంసం
 చ॥ స్త్రియై చాభారగ్ం సమృద్ధ్యై॥ [౧౦] ॥2॥

తపసా దేవా దేవతామగ్ర ఆయన్॥ తపసర్షయః స్వరన్వవిన్దన్॥ తపసా సపత్నాన్
 ప్రణుదామారాతీః॥ యేనేదం విశ్వం పరిభూతం యదస్తి॥ ప్రథమజం దేవగ్ం హవిషా
 విధేమ॥ స్వయంభు బ్రహ్మ పరమం తపో యత్॥ స ఏవ పుత్రః స పితా స మాతా॥ తపో
 హ యక్షం ప్రథమగ్ం సంబభూవ॥ శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమశ్నుతే॥ శ్రద్ధా ప్రతిష్ఠా లోకస్య
 దేవీ॥ [౧౧] సా నో జుషాణోప యజ్ఞమాగాత్॥ కామవధ్నాఽమృతం దుహనా॥ శ్రద్ధా దేవీ
 ప్రథమజా ఋతస్య॥ విశ్వస్య భర్తృ జగతః ప్రతిష్ఠా॥ తాగ్ శ్రద్ధాగ్ం హవిషా యజామహే॥
 సా నో లోకమమృతం దధాతు॥ ఈశానా దేవీ భువనస్యాధిపతీ॥ ఆగాధ్సత్యగ్ం హవిరిదం
 జుషాణమ్॥ యస్మాద్దేవా జజ్ఞిరే భువనం చ విశ్వే॥ తస్మై విధేమ హవిషా ఘృతేన॥ [౧౨]
 యథా దేవైః సథమాదం మదేమ॥ యస్య ప్రతిష్ఠోర్వన్తరిక్షమ్॥ యస్మాద్దేవా జజ్ఞిరే
 భువనం చ సర్వే॥ తద్సత్యమర్చదుప యజ్ఞం న ఆగాత్॥ బ్రహ్మహుతీరుపమోదమానమ్॥
 మనసో వశే సర్వమిదం బభూవ॥ నాన్యస్య మనో వశమన్ వియాయ॥ భీష్మో హి దేవః
 సహసః సహీయాన్॥ స నో జుషాణ ఉప యజ్ఞమాగాత్॥ ఆకూతీనామధిపతిం చేతసాం చ॥
 [౧౩] సంకల్పజాతిం దేవం విపశ్చిమ్॥ మనో రాజానమిహ వర్ధయన్తః॥ ఉపహవేఽస్య సుమతౌ
 స్యామ॥ చరణం పవిత్రం వితతం పురాణమ్॥ యేన పూతస్తరతి దుష్పుతాని॥ తేన
 పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతాః॥ అతి పాప్మానమరాతిం తరేమ॥ లోకస్య ద్వారమర్చిమత్ప్రవిత్రమ్॥

జ్యోతి॑ష్మద్భ్రా॑జమా॒నం మ॑హస్వ॒త్| అమృ॑తస్య ధా॒రా బ॑హు॒ధా దో॑హమా॒నమ్| చ॒రణం నో
 లోకే॑ సుధి॒తాం దధా॑తు॥ అగ్ని॒ర్మూర్ధా భు॑వః॥ అను నో॒ఽద్యాను॑మతి॒రన్ విద॑నుమతే
 త్వమ్॥ హ॒వ్యవా॒హగ్ స్వి॑ష్టమ్॥[౧౪]

దే॒వీ ఘృ॑తేన చేత॒సాం చ దో॑హమా॒నం చ॒త్వారి చ ॥౩॥

దే॒వేభ్యో॑ వై స్వ॒ర్గో లో॒కస్తి॒రోఽభ॑వత్| తే ప్ర॒జాప॑తిమబ్రువన్| ప్ర॒జాప॑తే స్వ॒ర్గో వై నో
 లో॒కస్తి॒రోఽభ॑వాత్| తమన్ విచ్ఛే॑తి| తం య॒జ్ఞక్ర॑తుభిర॒న్వేచ్ఛ॑త్| తం
 య॒జ్ఞక్ర॑తుభిర్నాన్వ॒విన్ద॑త్| తమి॒ష్టిభి॑ర॒న్వేచ్ఛ॑త్| తమి॒ష్టిభి॑రన్వ॒విన్ద॑త్| తది॒ష్టినా॑మి॒ష్టిత్వమ్॥
 ఏ॒ష్టయా॑ హ॒ వై నా॑మ| తా ఇ॒ష్టయ॑ ఇత్యాచక్షతే పరోక్షే॒ణ| పరోక్ష॑ప్రియా ఇ॒వ హి దే॒వాః॥[౧౫]
 తం తపో॑ఽబ్రవీత్| ప్ర॒జాప॑తే తప॒సా వై శ్రా॑మ్యసి| అహ॒ము వై తపో॑ఽస్మి| మాం ను
 య॒జస్వ॑| అథ తే స॒త్యం తపో॑ భవిష్యతి| అను స్వ॒ర్గం లో॒కం వే॒ధస్య॑సీతి| స
 ఏ॒తమా॑గ్నేయమష్టాకపాలం నిరవపత్| తప॒సే చ॒రుమ్| అనుమ॑త్యై చ॒రుమ్| తతో వై తస్య
 స॒త్యం తపో॑ఽభవత్| అను స్వ॒ర్గం లో॒కమ॑విన్దత్| స॒త్యగ్ం హ॒ వా అ॒స్య తపో॑ భవతి| అను
 స్వ॒ర్గం లో॒కం వి॑న్దతి| య ఏ॒తేన॑ హవిషా య॒జతే॑| య ఉ చై॒నదే॑వం వేద| సోఽత్ర॑ జుహోతి|
 అగ్నయే॑ స్వాహా తప॒సే స్వా॒హా| అనుమ॑త్యై స్వాహా ప్ర॒జాప॑తయే స్వాహా| స్వ॒ర్గాయ॑
 లో॒కాయ॑ స్వాహాఽగ్నయే॑ స్విష్టకృతే స్వాహేతి॥[౧౬] తగ్గ్ శ్రద్ధా॑ఽబ్రవీత్| ప్ర॒జాప॑తే శ్రద్ధయా
 వై శ్రా॑మ్యసి| అహ॒ము వై శ్రద్ధా॑ఽస్మి| మాం ను య॒జస్వ॑| అథ తే స॒త్యా శ్రద్ధా॑ భవిష్యతి|
 అను స్వ॒ర్గం లో॒కం వే॒ధస్య॑సీతి| స ఏ॒తమా॑గ్నేయమష్టాకపాలం నిరవపత్| శ్రద్ధాయై
 చ॒రుమ్| అనుమ॑త్యై చ॒రుమ్| తతో వై తస్య స॒త్యా శ్రద్ధా॑ఽభవత్| అను స్వ॒ర్గం
 లో॒కమ॑విన్దత్| స॒త్యా హ॒ వా అ॒స్య శ్రద్ధా॑ భవతి| అను స్వ॒ర్గం లో॒కం వి॑న్దతి| య ఏ॒తేన॑
 హవిషా య॒జతే॑| య ఉ చై॒నదే॑వం వేద| సోఽత్ర॑ జుహోతి| అగ్నయే॑ స్వాహా శ్రద్ధాయై
 స్వాహా| అనుమ॑త్యై స్వాహా ప్ర॒జాప॑తయే స్వాహా| స్వ॒ర్గాయ॑ లో॒కాయ॑ స్వాహాఽగ్నయే

స్విష్టకృతే స్వాహేతి॥[౧౭] తగ్ం సత్యమబ్రవీత్ ప్రజాపతే సత్యేన వై శ్రామ్యసి అహము వై
 సత్యమస్మి మాం ను యజస్వ అథ తే సత్యగ్ం సత్యం భవిష్యతి అను స్వర్గం లోకం
 వేధన్యసీతి స ఏతమాగ్నీయమష్టాకపాలం నిరవపత్ సత్యాయ చరుమ్ అనుమత్యై
 చరుమ్ తతో వై తస్య సత్యగ్ం సత్యమభవత్ అను స్వర్గం లోకమవిన్దత్ సత్యగ్ం హ
 వా అస్య సత్యం భవతి అను స్వర్గం లోకం విన్దతి య ఏతేన హవిషా యజతే య ఉ
 చైనదేవం వేద సోఽత్ర జుహోతి అగ్నయే స్వాహా సత్యాయ స్వాహా అనుమత్యై స్వాహా
 ప్రజాపతయే స్వాహా స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి॥[౧౮] తం
 మనోఽబ్రవీత్ ప్రజాపతే మనసా వై శ్రామ్యసి అహము వై మనోఽస్మి మాం ను యజస్వ
 అథ తే సత్యం మనో భవిష్యతి అను స్వర్గం లోకం వేధన్యసీతి స
 ఏతమాగ్నీయమష్టాకపాలం నిరవపత్ మనసే చరుమ్ అనుమత్యై చరుమ్ తతో వై
 తస్య సత్యం మనోఽభవత్ అను స్వర్గం లోకమవిన్దత్ సత్యగ్ం హ వా అస్య మనో భవతి
 అను స్వర్గం లోకం విన్దతి య ఏతేన హవిషా యజతే య ఉ చైనదేవం వేద సోఽత్ర
 జుహోతి అగ్నయే స్వాహా మనసే స్వాహా అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా
 స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి॥[౧౯] తం చరణమబ్రవీత్ ప్రజాపతే
 చరణేన వై శ్రామ్యసి అహము వై చరణమస్మి మాం ను యజస్వ అథ తే సత్యం చరణం
 భవిష్యతి అను స్వర్గం లోకం వేధన్యసీతి స ఏతమాగ్నీయమష్టాకపాలం నిరవపత్
 చరణాయ చరుమ్ అనుమత్యై చరుమ్ తతో వై తస్య సత్యం చరణమభవత్ అను
 స్వర్గం లోకమవిన్దత్ సత్యగ్ం హ వా అస్య చరణం భవతి అను స్వర్గం లోకం విన్దతి య
 ఏతేన హవిషా యజతే య ఉ చైనదేవం వేద సోఽత్ర జుహోతి అగ్నయే స్వాహా
 చరణాయ స్వాహా అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా స్వర్గాయ లోకాయ
 స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి॥[౨౦] తా వా ఏతాః పఞ్చ స్వర్గస్య లోకస్య ద్వారః
 అపాఘా అనువిత్తయో నామ తపః ప్రథమాగ్ం రక్షతి శ్రద్ధా ద్వితీయామ్ సత్యం

తృ॒తీ॒యామ్॑ మ॒నశ్చ॑తు॒ర్థీ॒మ్ చ॑రణం ప॒శ్చా॒మీ॒మ్॑॥ అను హ వై స్వ॒ర్గం లో॒కం వి॑న్దతి॒
కా॒మచా॒రోఽ॒స్య స్వ॒ర్గే లో॒కే భ॑వతి॒ య ఏ॒తాభి॑రిష్టి॒భిర్య॑జతే॒ య ఉ॒ వైనా॑ ఏ॒వం పే॒ద॑॥
తా॒స్వన్ వి॒ష్టి ప॒ష్టౌహీ॒వరాం ద॑ద్యాత్క॒గ్ంసం చ॑ స్త్రి॒యౌ చా॒భార॑గ్ం స॒మృద్ధ్యై॑॥[౨౦] ॥4॥

బ్ర॒హ్మ వై చ॑తు॒ర్హోతా॑రః॒ చతు॑ర్హోతృ॒భ్యోఽధి॑యజ్ఞో నిర్మితః॒ వైన॑గ్ం శ॒ప్తమ్॑
నాభి॑చరిత॒మాగచ్ఛ॑తి॒ య ఏ॒వం పే॒ద॑॥ యో హ వై చ॑తు॒ర్హోతృ॑ణాం చతు॒ర్హోతృ॑త్వం
పే॒ద॑॥ అథో ప॒శ్చా॒హోతృ॑త్వమ్ స॒ర్వా హ॑స్మై ది॒శః కల్ప॑స్తే॒॥ వాచ॑స్పతి॒ర్ హోతా॑
దశ॑హోతృ॒ణామ్ పృ॒థివీ॑ హోతా చతు॒ర్హోతృ॑ణామ్ [౨౧] అగ్ని॒ర్హోతా॑
ప॒శ్చా॒హోతృ॑ణామ్ వాగ్మోతా॑ షడ్ధోతృ॒ణామ్ మహా॑హవి॒ర్హోతా॑ స॒ప్తహోతృ॑ణామ్
ఏ॒తద్వై చ॑తు॒ర్హోతృ॑ణాం చతు॒ర్హోతృ॑త్వమ్ అథో ప॒శ్చా॒హోతృ॑త్వమ్ స॒ర్వా హ॑స్మై
ది॒శః కల్ప॑స్తే॒ య ఏ॒వం పే॒ద॑॥ ఏ॒షా వై స॒ర్వవి॒ద్యా ఏ॒తద్భే॒షజ॑మ్ ఏ॒షా ప॒ఙ్క్తిః స్వ॒ర్గస్య
లో॒కస్యా॒జ్ఞసా॑యనిః సు॒తిః [౨౩] ఏ॒తాన్ యోఽద్వై॒త్యచ్ఛది॑ర్దర్శి॒శే యావత్త॑రసమ్ స॒వరే॑తి॒
అన॑ప॒బ్రవః॑ స॒ర్వమా॑యురేతి॒ విన్ద॑తే ప్ర॒జామ్ రా॒యసో॑షం గౌప॒త్యమ్ బ్ర॒హ్మవ॑ర్చ॒సీ
భ॑వతి॒ ఏ॒తాన్ యోఽద్వై॒త్యి స్పృ॒ణోత్యా॑త్మానమ్ ప్ర॒జాం పి॒తృాన్॑॥ ఏ॒తాన్ వా అ॒రుణ
ఔప॑వేశి॒ర్విదా॑శ్చకార [౨౪] ఏ॒తైరధి॑వాదమపాజయత్ అథో వి॒శ్వం పా॒ప్మాన॑మ్ స॒వర్య॑యా
ఏ॒తాన్ యోఽద్వై॒త్యి అధి॑వాదం జయతి అథో వి॒శ్వం పా॒ప్మాన॑మ్ స॒వరే॑తి॒ ఏ॒తైరగ్నిం
చిన్వీ॑త స్వ॒ర్గకా॑మః॒ ఏ॒తైరా॒యుష్మా॑మః॒ ప్ర॒జాప॑శుకామో వా॒ [౨౫]
పు॒రస్తా॑ద్దశహోతారముద॒శ్చముప॑దధాతి॒ యావత్ప॑దమ్ హృద॒యం య॑జుషీ పత్యై చ॒
దక్షి॑ణతః ప్రా॒శ్చం చతు॑ర్హోతారమ్ పశ్చాదుద॒శ్చం ప॒శ్చా॒హోతార॑మ్ ఉత్త॒రతః॑
ప్రా॒శ్చగ్ం షడ్ధో॑తారమ్ ఉపరిష్టాత్ప్రా॒శ్చగ్ం స॒ప్తహోతార॑మ్ హృద॒యం య॑జుగ్ంషి
పత్యైశ్చ॒ యథా॑వకాశం గృహాన్ యథా॑వకాశం ప్రతిగృహా॒లోకం॑ప్రణాశ్చ॒ సర్వా
హ॑స్మైతా దే॒వతాః ప్రి॒తా అ॒భీష్టా భ॑వన్తి [౨౬] సదే॒వమ॑గ్నిం చినుతే॒ రథ॑సంమితశ్చేత॒వ్యః॑

వజ్రో వై రథః॥ వజ్రేణైవ పాప్మానం భ్రాతృవ్యగ్ స్పృణుతే॥ పక్షస్సంమితశ్చేతవ్యః॥ ఏతావాన్
 వై రథః॥ యావత్పక్షః॥ రథసంమితమేవ చినుతే॥ ఇమమేవ లోకం పశుబన్ధేనాభిజయతి॥
 అథో అగ్నిష్టోమేన॥౧౭॥ అన్తరిక్షముక్త్యేన॥ స్వరతిరాత్రేణ॥ సర్వాల్లోకానహీనేన॥ అథో సత్రేణ॥
 వరో దక్షిణా॥ వరేణైవ వరగ్ స్పృణోతి॥ ఆత్మా హి వరః॥ ఏకవిగ్ంశతిర్దక్షిణా దదాతి॥
 ఏకవిగ్ంశో వా ఇతః స్వర్గో లోకః॥ ప్ర స్వర్గం లోకమాప్నోతి॥౧౮॥ అసావాదిత్య ఏకవిగ్ంశః॥
 అముమేవాదిత్యమాప్నోతి॥ శతం దదాతి॥ శతాయుః పురుషః శతేన్ద్రియః॥
 ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతితిష్ఠతి॥ సహస్రం దదాతి॥ సహస్రసంమితః స్వర్గో లోకః॥ స్వర్గస్య
 లోకస్యాభిజిత్యే॥ అన్విష్టకం దక్షిణా దదాతి॥ సర్వాణి వయాగ్ంసి॥౧౯॥ సర్వస్యాప్త్యే॥
 సర్వస్యోవరుద్ధ్యే॥ యది న విన్దేత॥ మన్థానేతావతో దద్యాదోదనాన్ వా॥ అశ్నుతే తం
 కామమ్॥ యస్మై కామాయాగ్నిశ్చీయతే॥ పశ్యోహిం త్వన్తర్వతీం దద్యాత్॥ సా హి సర్వాణి
 వయాగ్ంసి॥ సర్వస్యాప్త్యే॥ సర్వస్యోవరుద్ధ్యే॥౩౦॥ హిరణ్యం దదాతి॥ హిరణ్యజ్యోతిరేవ
 స్వర్గం లోకమేతి॥ వాసో దదాతి॥ తేనాయుః ప్రతిరతే॥ వేదితృతీయే యజేత॥ త్రిషత్యా హి
 దేవాః॥ స సత్యమగ్నిం చినుతే॥ తదేతత్పశుబన్ధే బ్రాహ్మణం బ్రూయాత్॥ నేతరేషు
 యజ్ఞేషు॥ యో హ వై చతుర్హోత్రాననుసవనం తర్పయితవ్యాన్ వేద॥౩౧॥ తృప్యతి
 ప్రజయా పశుభిః॥ ఉపైనగ్ం సోమపీథో నమతి॥ ఏతే వై చతుర్హోతారోఽనుసవనం
 తర్పయితవ్యాః॥ యే బ్రాహ్మణా బహువిదః॥ తేభ్యో యద్దక్షిణా న నయేత్॥ దురిష్టగ్ స్యాత్॥
 అగ్నిమస్య వృజ్జీరన్॥ తేభ్యో యథాశ్రద్ధం దద్యాత్॥ స్విష్టమేవైతత్క్రియతే॥ నాస్యాగ్నిం
 వృజ్జితే॥౩౨॥ హిరణ్యేష్టకో భవతి॥ యావదుత్తమమజ్గులికాణ్డం యజ్ఞపరుషా సంమితమ్॥
 తేజో హిరణ్యమ్॥ యది హిరణ్యం న విన్దేత్॥ శర్కరా అక్తా ఉపదధ్యాత్॥ తేజో ఘృతమ్॥
 సతేజసమేవాగ్నిం చినుతే॥ అగ్నిం చిత్వా సౌత్రామణ్యా యజేత॥ మైత్రావరుణ్యా వా॥ వీర్యేణ
 వా ఏష వృద్ధ్యతే॥ యోఽగ్నిం చినుతే॥౩౩॥ యావదేవ వీర్యమ్॥ తదస్మిన్ దధాతి॥ బ్రహ్మణః
 సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి॥ ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యమ్॥ సార్షితాగ్ం

సమానలోకతామాప్నోతి॑ య ఏ॒త॒మగ్నిం॑ చి॒నుతే॑ య ఉ॒ చై॒నమే॒వం వే॒దః॑ ఏ॒తదే॒వ సా॒వి॒త్రే
బ్రా॒హ్మ॒ణమ్॑ అథో॑ నాచి॒కేతే॑॥[38]

హో॒తా చతు॑ర్హోతృ॒ణాగ్ సు॒తిశ్చ॑కార॒ వా భ॑వ॒న్త్యగ్ని॒ష్టోమే॒నాప్నో॑తి॒ వయాగ్ం॑సి॒ వయాగ్ం॑సి॒ స॒ర్వస్యా॑వై॒ స॒ర్వస్యా॑వరు॒ద్ధ్యై
వే॒ద వృ॑జ్ఞతే చి॒నుతే॑ న॒వ చ॑ ॥5॥

య॒చ్ఛామృ॑తం॒ య॒చ్ఛ మ॒ర్త్యమ్॑ య॒చ్ఛ ప్రా॑ణి॒తి య॒చ్ఛ న॑ స॒ర్వాస్తా॑ ఇ॒ష్టకాః॑ కృ॒త్వా॑
ఉ॒ప కా॒మదు॑ఘా దధే॑ తే॒నర్షి॑ణా తే॒న బ్ర॑హ్మ॒ణా తయా॑ దే॒వతయా॑ఽఙ్గి॒రస్వ॒ద్భ్రు॒వా సీ॑ద॥
స॒ర్వాః స్త్రి॒యః స॒ర్వాన్ పు॒గ్ంసః॑ స॒ర్వం న స్త్రీ॑పు॒మం చ॒ యత్ స॒ర్వాస్తాః॑॥ యా॑వ॒న్తః
పా॒గ్ంస॒వో భూ॑మేః॑ [38] సంఖ్యా॑తా దే॒వమాయయా॑ స॒ర్వాస్తాః॑॥ యా॑వ॒న్తః ఊ॒షాః
ప॒శూనా॑మ్ పృ॒థి॒వ్యాం పు॒ష్టిర్ హి॒తాః॑ స॒ర్వాస్తాః॑॥ యా॑వ॒తీః సి॒కతాః॑ స॒ర్వాః అ॒స్వ॒న్తశ్చ
యాః శ్రీ॒తాః స॒ర్వాస్తాః॑॥ యా॑వ॒తీః శర్క॑రా ధృ॒త్యై అ॒స్యాం పృ॒థి॒వ్యామధి॑ [39] స॒ర్వాస్తాః॑॥
యా॑వ॒న్తోఽశ్మా॒నోఽస్యాం పృ॒థి॒వ్యామ్ ప్ర॒తిష్ఠా॑సు ప్ర॒తిష్ఠి॑తాః॑ స॒ర్వాస్తాః॑॥ యా॑వ॒తీర్వి॒రుధః॑
స॒ర్వాః వి॒ష్ఠి॒తాః పృ॒థి॒వీమను॑ స॒ర్వాస్తాః॑॥ యా॑వ॒తీరో॒షధీః॑ స॒ర్వాః వి॒ష్ఠి॒తాః పృ॒థి॒వీమను॑
స॒ర్వాస్తాః॑ [32] యా॑వ॒న్తో వన॑స్ప॒తయః॑ అ॒స్యాం పృ॒థి॒వ్యామధి॑ స॒ర్వాస్తాః॑॥ యా॑వ॒న్తో
గ్రా॒మ్యాః ప॒శవః॑ స॒ర్వే ఆ॒రణ్యా॑శ్చ యే॑ స॒ర్వాస్తాః॑॥ యే ద్వి॒పాద॑శ్చతు॒ష్పాదః॑ అ॒పాద
ఉ॒దర॑స॒ర్పిణః॑ స॒ర్వాస్తాః॑॥ యా॑వ॒దాఙ్జన॑ము॒చ్యతే॑ [30] దే॒వత్రా॑ య॒చ్ఛ మా॒నుష॑మ్
స॒ర్వాస్తాః॑॥ యా॑వ॒త్కృ॒ష్ణాయ॑స॒గ్ం స॒ర్వమ్ దే॒వత్రా॑ య॒చ్ఛ మా॒నుష॑మ్ స॒ర్వాస్తాః॑॥
యా॑వ॒తోహో॑య॒సగ్ం స॒ర్వమ్ దే॒వత్రా॑ య॒చ్ఛ మా॒నుష॑మ్ స॒ర్వాస్తాః॑॥ స॒ర్వగ్ం సీ॒సగ్ం
స॒ర్వం త్ర॑పు॒ దే॒వత్రా॑ య॒చ్ఛ మా॒నుష॑మ్ [39] స॒ర్వాస్తాః॑॥ స॒ర్వగ్ం హి॒రణ్యగ్ం ర॒జత॑మ్
దే॒వత్రా॑ య॒చ్ఛ మా॒నుష॑మ్ స॒ర్వాస్తాః॑॥ స॒ర్వగ్ం సు॒వర్ణగ్ం హ॒రిత॑మ్ దే॒వత్రా॑ య॒చ్ఛ
మా॒నుష॑మ్ స॒ర్వాస్తా॑ ఇ॒ష్టకాః॑ కృ॒త్వా ఉ॒ప కా॒మదు॑ఘా దధే॑ తే॒నర్షి॑ణా తే॒న బ్ర॑హ్మ॒ణా
తయా॑ దే॒వతయా॑ఽఙ్గి॒రస్వ॒ద్భ్రు॒వా సీ॑ద॥[40]

భూమేరధి విష్ణితాః పృథివీమను సర్వాస్తా ఉచ్యతే మానుషగ్ం సీద ॥6॥

యచ్చ స్త్రియః పాగ్ంసవ ఊషాః సికతాః శర్కరా అశ్మానో వీరుధ ఓషధీర్వనస్పతయో గ్రామ్యా యే ద్విపాదో యావదాశ్జనం
యావత్కృష్ణాయసగ్ం లోహాయసగ్ం సీసగ్ం హిరణ్యగ్ం సువర్ణగ్ం హరితమష్టాదశ॥

సర్వా దిశో దిక్షుః యచ్ఛాస్తరూభతం ప్రతిష్ఠితమ్ సర్వాస్తా ఇష్టకాః కృత్వా ఉప
కామదుఘా దధే తేనర్షిణా తేన బ్రహ్మణా తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద॥
అంతరిక్షం చ కేవలమ్ యచ్ఛాస్మిన్నస్తరాహితమ్ సర్వాస్తాః॥ అంతరిక్ష్యశ్చ యాః ప్రజాః[౪౦]
గన్ధర్వాప్సరసశ్చ యే సర్వాస్తాః॥ సర్వానుదారాన్థస్థలిలాన్ అంతరిక్షే ప్రతిష్ఠితాన్ సర్వాస్తాః॥
సర్వానుదారాన్థస్థలిలాన్ స్థావరాః ప్రోష్యాశ్చ యే సర్వాస్తాః॥ సర్వాం ధునిగ్ం
సర్వాన్ధ్వగ్ంసాన్ హిమో యచ్చ శీయతే[౪౧] సర్వాస్తాః॥ సర్వాన్ మరీచీన్ వితతాన్
నీహారో యచ్చ శీయతే సర్వాస్తాః॥ సర్వా విద్యుతః సర్వాన్ధ్వనయితూన్ హ్రదునీర్యచ్చ
శీయతే సర్వాస్తాః॥ సర్వాః ప్రవన్తీః సరితః సర్వమపుచరం చ యత్ సర్వాస్తాః॥[౪౨]
యాశ్చ కూప్యా యాశ్చ నాద్యాః సముద్రియాః యాశ్చ వైశన్తీరుత ప్రాసచీర్యాః
సర్వాస్తాః॥ యే చోత్తిష్ఠన్తి జీమూతాః యాశ్చ వర్షన్తి వృష్టయః సర్వాస్తాః॥ తపస్తేజ
ఆకాశమ్ యచ్ఛాకాశే ప్రతిష్ఠితమ్ సర్వాస్తాః॥ వాయుం వయాగ్ంసి సర్వాణి[౪౩]
అంతరిక్షచరం చ యత్ సర్వాస్తాః॥ అగ్నిగ్ం సూర్యం చన్ద్రమ్ మిత్రం వరుణం భగమ్
సర్వాస్తాః॥ సత్యగ్ం శ్రద్ధాం తపో దమమ్ నామ రూపం చ భూతానామ్ సర్వాస్తా ఇష్టకాః
కృత్వా ఉప కామదుఘా దధే తేనర్షిణా తేన బ్రహ్మణా తయా
దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్భ్రువా సీద॥[౪౪]

ప్రజా హిమో యచ్చ శీయతే సర్వాస్తాః సర్వాణి బ్రహ్మణైకం చ ॥7॥

దిశోఽంతరిక్షమాంతరిక్ష్య ఉదారానుదారాన్ధ్వనిం మరీచీన్ విద్యుతః ప్రవన్తీర్యాశ్చ యే చ తపో వాయుమగ్నిగ్ం సత్యం పశ్యదశ॥

స॒ర్వా॒ం ది॒వగ్ం॑ స॒ర్వాన్ దే॒వాన్ ది॒వి॒ య॒చ్ఛా॒న్త॒ర్భూ॒తం ప్ర॒తిష్ఠి॑తమ్ | స॒ర్వాస్తా॑ ఇ॒ష్టకాః॑
 కృ॒త్వా ఉ॒ప కా॒మదు॑ఘా దధే | తే॒నర్షి॑ణా తే॒న బ్ర॒హ్మ॑ణా తయా
 దే॒వత॑యాఽఙ్గి॒రస్వ॑ద్భు॒వా సీ॒ద || యా॑వతీస్తార॒కాః స॒ర్వాః వి॒తతా॑ రో॒చనే॑ ది॒వి స॒ర్వాస్తాః॑ ||
 ఋ॒చో య॒జూగ్ంషి॑ సా॒మాని॑ [౪౬] అ॒థర్వా॑ఙ్గి॒రస॑శ్చ యే | స॒ర్వాస్తాః॑ || ఇ॒తిహా॑సపురాణం చ |
 స॒ర్పదే॑వజనాశ్చ యే | స॒ర్వాస్తాః॑ || యే చ లో॒కా యే చా॒లోకాః | అ॒న్తర్భూ॒తం ప్ర॒తిష్ఠి॑తమ్ |
 స॒ర్వాస్తాః॑ || య॒చ్ఛ బ్ర॒హ్మ య॒చ్ఛాబ్ర॒హ్మ | అ॒న్తర్బ్ర॒హ్మన్ ప్ర॒తిష్ఠి॑తమ్ | [౪౭] స॒ర్వాస్తాః॑ ||
 అ॒హోరా॒త్రాణి॑ స॒ర్వాణి॑ | అ॒ర్థమా॑సాగ్శ్చ కే॒వలాన్ | స॒ర్వాస్తాః॑ || స॒ర్వాన్ ఋ॒తూన్ఽస॒ర్వాన్
 మా॒సాన్ | సం॒వత్స॑రం చ కే॒వలమ్ | స॒ర్వాస్తాః॑ || స॒ర్వం భూ॑తగ్ం స॒ర్వం భ॑వ్యమ్ |
 య॒చ్ఛతోఽధి॑భవిష్యతి | స॒ర్వాస్తా॑ ఇ॒ష్టకాః కృ॒త్వా ఉ॒ప కా॒మదు॑ఘా దధే | తే॒నర్షి॑ణా తే॒న
 బ్ర॒హ్మ॑ణా తయా దే॒వత॑యాఽఙ్గి॒రస్వ॑ద్భు॒వా సీ॒ద || [౪౮]

సా॒మాని॑ బ్ర॒హ్మన్ ప్ర॒తిష్ఠి॑తం కృ॒త్వా త్రీ॑ణి చ || ౪౯ ||

ది॒వం తా॒రకా॑ ఋ॒చ ఇ॒తిహా॑సపురాణం చ యే చ య॒చ్ఛాహో॑రా॒త్రాణ్యు॒తూన్ భూ॑తం నవ ||

ఋ॒చాం ప్రా॑చీ మహతీ దిగుచ్యతే | దక్షి॒ణామా॒హుర్య॑జుషామపారామ్ | అ॒థర్వ॑ణామఙ్గి॒రసాం
 ప్ర॒తీచీ॑ | సా॒మ్నాము॑దీచీ మహతీ దిగుచ్యతే || ఋ॒గ్భిః పూ॒ర్వాహ్ణే॑ ది॒వి దే॒వ ఈ॑యతే |
 య॒జుర్వేదే॑ తిష్ఠతి మధ్యే అహ్నాః | సా॒మవేదే॑నాస్తమయే మహీయతే | వే॒దైరశూ॑న్యస్త్రిభిరేతి
 సూ॒ర్యః || ఋ॒గ్భ్యో జా॒తాగ్ం స॒ర్వశో॑ మూర్తిమాహుః | స॒ర్వా గతి॑ర్యాజుషీ హై॒వ శశ్వ॑తే [౪౯]
 స॒ర్వం తే॒జః సా॒మరూ॑ప్యగ్ం హ శశ్వతే | స॒ర్వగ్ం హే॒దం బ్ర॒హ్మ॑ణా హై॒వ సృ॑ష్టమ్ ||
 ఋ॒గ్భ్యో జా॒తం వై॒శ్యం వర్ణ॑మాహుః | య॒జుర్వేదం॑ క్షత్రియస్యాహుర్యోనిమ్ | సా॒మవేదో
 బ్రా॒హ్మ॑ణానాం ప్రసూతిః | పూ॒ర్వే పూ॒ర్వేభ్యో॑ వచ ఏతదూచుః || ఆదర్శమగ్నిం చిన్వానాః |
 పూ॒ర్వే వి॒శ్వసృ॑జోఽమృతాః | శతం వర్షసహస్రాణి | దీక్షితాః సత్తమాసత || [౫౦] తప
 ఆసీద్గృహపతిః | బ్రహ్మ బ్రహ్మోఽభవత్స్వయమ్ | సత్యగ్ం హ హోతైషామాసీత్ |

యద్విశ్వసృజ ఆసత॥ అమృతమేభ్య ఉదగాయత్॥ సహస్రం పరివధ్సరాన్॥ భూతగ్ం హ
ప్రస్తోతైషామాసీత్॥ భవిష్యత్ప్రతి చాహరత్॥ ప్రాణో అధ్వర్యురభవత్॥ ఇదగ్ం సర్వగ్ం
సిషాసతామ్॥ [౫౦] అపానో విద్వానావృతః॥ ప్రతి ప్రాతిష్ఠదధ్వరే॥ ఆర్తవా ఉపగాతారః॥
సదస్యా ఋతవోఽభవన్॥ అర్థమాసాశ్చ మాసాశ్చ॥ చమసాధ్వర్యవోఽభవన్॥
అశగ్ంసద్బ్రహ్మణస్తేజః॥ అచ్ఛావాకోఽభవద్యశః॥ ఋతమేషాం ప్రశాస్తాఽసీత్॥
యద్విశ్వసృజ ఆసత॥ [౫౧] ఊర్వాజానముదవహత్॥ ధ్రువగోపః సహోఽభవత్॥
ఓజోఽభ్యష్టాద్వావ్ణః॥ యద్విశ్వసృజ ఆసత॥ అపచితిః పోత్రీయామయజత్॥
నేష్ట్రీయామయజత్త్విషిః॥ ఆగ్నీద్వాద్విదుషీ సత్యమ్॥ శ్రద్ధా హైవాయజధ్వయమ్॥ ఇరా
పత్నీ విశ్వసృజామ్॥ ఆకూతిరపినడ్ధవిః॥ [౫౨] ఇధ్మగ్ం హ క్షువైభ్య ఉగ్రే॥ తృష్ణా
చావహతాముభే॥ వాగేషాగ్ం సుబ్రహ్మణ్యాఽసీత్॥ ఛన్దోయాగాన్ విజానతీ॥ కల్పతన్త్రాణి
తన్వానాఽహః॥ సగ్ం స్థాశ్చ సర్వశః॥ అహోరాత్రే పశుపాల్యైః॥ ముహూర్తాః ప్రేష్యా అభవన్॥
మృత్యుస్తదభవద్ధాతా॥ శమితోగ్రో విశాం పతిః॥ [౫౩] విశ్వసృజః ప్రథమాః సత్తమాసత॥
సహస్రసమం ప్రసుతేన యంతః॥ తతో హ జజ్ఞే భువనస్య గోపాః॥ హిరణ్మయః
శకునిర్బ్రహ్మ నామ॥ యేన సూర్యస్తపతి తేజసేద్ధః॥ పితా పుత్రేణ పితృమాన్
యోనియోనౌ॥ నావేదవిన్మనుతే తం బృహన్తమ్॥ సర్వానుభుమాత్మానగ్ం సంపరాయే॥ ఏష
నిత్యో మహిమా బ్రాహ్మణస్య॥ న కర్మణా వర్ధతే నో కనీయాన్॥ [౫౪] తస్యైవాత్మా పదవిత్తం
విదిత్వా॥ న కర్మణా లిప్యతే పాపకేన॥ పఞ్చపఞ్చశతస్త్రవృతః॥ సంవధ్సరాః॥
పఞ్చపఞ్చశతః॥ పఞ్చదశాః॥ పఞ్చపఞ్చశతః॥ సప్తదశాః॥ పఞ్చపఞ్చశత ఏకవిగ్ంశాః॥
విశ్వసృజాగ్ం సహస్రసంవధ్సరమ్॥ ఏతేన వై విశ్వసృజ ఇదం విశ్వమసృజన్త॥
యద్విశ్వమసృజన్త॥ తస్మాద్విశ్వసృజః॥ విశ్వమేనానను ప్రజాయతే॥ బ్రహ్మణః సాయుజ్యగ్ం
సలోకతాం యన్తి॥ ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యమ్॥ సార్ఘ్షితాగ్ం సమానలోకతాం
యన్తి॥ య ఏతదుపయన్తి॥ యే వైనత్ప్రాహుః॥ యేభ్యశ్చైనత్ప్రాహుః॥ ఓమ్॥ [౫౫]

శశ్వదాసత సిషాసతామాసత హవిష్పతిః కనీయాంతస్మాద్విశ్వసృజోఽష్టా చ ||9||

తుభ్యం దేవేభ్యస్తపసా దేవేభ్యో బ్రహ్మ వై చతుర్హోతారో యచ్ఛామృతగ్ం సర్వా దిశో దిక్షు సర్వాం దివమ్మహం ప్రాచీ నవ
||9||

తుభ్యం తపసా తా వా ఏతాః పశ్చ పిరణ్యం దదాతి సర్వా దిశస్తప ఆసీద్గృహపతిష్షట్పశ్చాశత్ ||56||

తుభ్యమోమ్||

||హరిః ఓమ్||

||శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు||